

Bestuursverslag 2017
Acis Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs
Hoeksche Waard,
te Binnenmaas

Acis

Biezenvijver 5
3297 GK Puttershoek

Telefoon: 0786-295999
E-mailadres: info@acishw.nl
Website: <http://acishw.nl/>

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	6
Continuïteitsparagraaf	23
Kengetallen	30
Financieel beleid	34
Verslag Raad van Toezicht	38

Jaarrekening:

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	45
Balans per 31 december 2017	50
Staat van baten en lasten 2017	51
Kasstroomoverzicht 2017	52
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	53
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	56
Bestemming van het resultaat	59
Gebeurtenissen na balansdatum	60
Verbonden partijen	61
Verantwoording subsidies	62
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	63
Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen	68
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	69

Overige gegevens:

Statutaire bestemming van het resultaat	71
Gegevens over de rechtspersoon	72
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	73

Bijlagen:

Reserves en voorzieningen per kostenplaats	79
Staat van baten en lasten 2017 per kostenplaats	82

Stichting Acis openbaar primair onderwijs
Hoeksche Waard

‘Aandacht, communicatie, inspiratie, samenwerking’

Bestuursverslag

2017

Geschreven door: L.J. van Heeren
voorzitter college van bestuur

Voorwoord

Door middel van dit jaarverslag legt het college van bestuur van Stichting Acis verantwoording af over de resultaten en het gevoerde beleid in het jaar 2017. Ook blikken we in dit verslag vooruit op het jaar 2018.

Belangrijke ontwikkelingen in 2017 waren:

- Al onze scholen genoten het vertrouwen van de onderwijsinspectie. Het verificatieonderzoek van de onderwijsinspectie dat eind 2017 bij het bestuur en zeven van onze scholen plaats vond leverde een prachtig rapport op. Onze school De Meerwaarde droeg al het predicaat 'excellent', onze basisschool de Tandem kreeg het keurmerk 'goed'.
- De samenwerking met het openbaar voortgezet onderwijs was uitstekend. De Hoeksche Waardse plaatsingswijzer zorgde voor een 'geruisloze' overgang van onze leerlingen naar het voortgezet onderwijs.
- Onze scholen en het samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Hoeksche Waard slaagden er in de doelstellingen van het passend onderwijs naar de praktijk te vertalen. We zijn er trots op dat onze basisscholen er steeds beter in slagen kinderen passend onderwijs aan te bieden, waardoor de ambitie 'Geen kind het dorp uit' een nóg betere vertaling kreeg. Maar ook onze school voor speciaal basisonderwijs leverde met drie gespecialiseerde leerwegen een belangrijke rol in de realisatie van de ambitie 'Geen kind het eiland af'.
- Ondanks een matige krimp van het leerlingenaantal vielen er geen gedwongen ontslagen.
- Medebestuurder Gerbert Denneboom, die sinds de oprichting aan stichting Acis verbonden was, ging met vervroegd pensioen.
- De Acis Academie speelde weer een belangrijke rol in de professionalisering van onze docenten.
- Het marktaandeel was stabiel. Met een deelnamepercentage van bijna 43% is Stichting Acis veruit de populairste onderwijsaanbieder in de Hoeksche Waard
- De stichting sloot het boekjaar af met een positief saldo. Alle kengetallen duiden op een solide financiële positie voor onze stichting.
- Acis werkte actief aan het verbeteren van de huisvesting van de scholen. Voor de obs De Boomgaard in Mijnsheerenland werd nieuwbouw gerealiseerd, terwijl De Zevensprong Centrum en 't Kraaienest ingrijpend werden gerenoveerd
- Stichting Acis ziet kansen in de ontwikkeling van integrale kindcentra (IKC) en voerde daarover geregeld overleg met stichting Kinderopvang Cromstrijen en Stichting Spelenderwijs, peuterspeelzalen Hoeksche Waard.

Natuurlijk zullen er in 2018 nieuwe ontwikkelingen zijn waar Acis op in dient te spelen. Zo zal er een nieuw strategisch beleidsplan 2019-2023 worden ontwikkeld, zal gemeentelijke herindeling (per 1 januari 2019?) gevolgen hebben voor onze stichtingen. Fusie komt er zeker tussen de Julianaschool in Schenkeldijk en de Boemerang in Mookhoek. Daarnaast zal onze bijzondere aandacht uitgaan naar verdere 'samenwerking' in het realiseren van Integrale Kindcentra met Stichting Kinderopvang Cromstrijen. Daarnaast zal Acis doortastend op de arbeidsmarkt moeten zijn nu er landelijk een aanzienlijk lerarentekort is ontstaan.

Meer dan genoeg uitdagingen om ons motto 'Acis de beste basis' nog meer inhoud te geven!

Stichting Acis openbaar primair onderwijs,

19 april 2018

L.J. van Heeren

voorzitter college van bestuur

Inhoud:		pagina
	Voorwoord	4
1.	Algemene informatie omtrent de instelling	6
	<i>missie, visie en kernwaarden</i>	
	<i>onze scholen</i>	
	<i>governance</i>	7
	<i>gemeenschappelijke medezeggenschapsraad</i>	9
	<i>bestuurskantoor</i>	
	<i>externe ondersteuning</i>	
	<i>ouders en school</i>	
	<i>samenwerkingspartners</i>	10
	<i>klachten</i>	
2.	Onderwijs en kwaliteit	11
	<i>onderwijsaanbod</i>	
	<i>kwaliteitsbeleid</i>	
	<i>onderwijsprestaties</i>	12
	<i>passend onderwijs</i>	
	<i>van basisschool naar voortgezet onderwijs</i>	
	<i>ontwikkeling integrale Kindcentra</i>	13
3.	Personeel	14
	<i>meerjarig bestuursformatieplan</i>	
	<i>professionalisering</i>	
	<i>ziekteverzuim</i>	15
	<i>kosten van vervangingen</i>	
	<i>gemiddeld gewogen leeftijd leerkrachten</i>	16
	<i>overige statistische gegevens</i>	
	<i>verklaring omtrent het gedrag</i>	17
	<i>beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag</i>	
4.	Leerlingen	18
	<i>veiligheidsbeleid</i>	
	<i>ontwikkeling leerlingenaantallen en marktaandeel</i>	
5.	Huisvesting	20
	<i>Onderhoud, renovatie en nieuwbouw</i>	
6.	Financiën	22
	<i>financiële kaders</i>	
	<i>aanvullende inkomsten</i>	
	<i>meerjarige begroting</i>	
	<i>treasury</i>	
	<i>afschrijvingen</i>	
7.	Continuïteitsparagraaf	23
	<i>Verslag Raad van Toezicht</i>	38

1. Algemene informatie omtrent de instelling

Op 1 januari 2004 nam Stichting Acis de bestuurlijke taken voor het openbaar primair onderwijs over van de gemeenten in de Hoeksche Waard. Op grond van de statuten dient de Stichting jaarlijks aan te geven op welke wijze zij aandacht besteedt aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Deze wezenskenmerken zijn nadrukkelijk genoemd in artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO).

Het betreft de algemene toegankelijkheid zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing en de aandacht voor en eerbiediging van de verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen in de Nederlandse samenleving.

Stichting Acis is bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 24356117.

1.2 Missie, visie en kernwaarden

o *Missie*

Het is onze missie om openbaar primair onderwijs te bieden aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar, ongeacht afkomst, cultuur of religieuze voorkeur.

Wij zien pluriformiteit als een uitdaging in de interactie met (jonge) mensen en de afstemming met de maatschappij. Scholen nemen actief stelling tegen discriminatie, pesten, geweld en intimidatie. Openheid, respect en integriteit zijn daarom diep verankerd in ons onderwijs. Deze principes openbaren zich in de dagelijkse omgang met elkaar in en rond de school. Onze scholen werpen geen financiële drempels op voor ouders om hun kind onderwijs te laten volgen.

Een evenwichtige spreiding van het openbaar onderwijs is eveneens een belangrijke opdracht voor ons. Stichting Acis heeft in alle dorpen tenminste één school en biedt ook in enkele kleine kernen van de Hoeksche Waard openbaar primair onderwijs aan. Het motto: *Niet apart maar samen*

o *Visie*

Het openbaar onderwijs verwelkomt in principe elke leerling. Onze scholen voldoen alle aan dezelfde kwaliteitseisen, maar hebben ook de ruimte om binnen de gestelde kaders een eigen identiteit te ontwikkelen. Het bestuur streeft ernaar optimale ontplooiingsmogelijkheden aan alle kinderen te bieden, zodat zij het maximale uit hun talent kunnen halen onder het motto: *Acis, elk kind de beste basis.*

o *Kernwaarden*

Binnen het openbaar onderwijs Hoeksche Waard ontmoeten kinderen met verschillende achtergronden elkaar. Wij informeren de leerlingen over die verschillende opvattingen en de wijze waarop zij daar met respect mee om moeten gaan. Onze scholen leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het kind tot sociaal invoelend, autonoom en zelfverantwoordelijk persoon. Onze pedagogische opdracht is gebaseerd op de volgende kernwaarden:

Het openbaar onderwijs onderscheidt zich in zijn pluriformiteit van het bijzonder onderwijs dat juist één bepaalde levensopvatting aanhangt en uitdraagt.

- rechtvaardigheid - behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden
- weldadigheid - doe de ander goed
- waardigheid - wees respectvol
- vrijheid - jouw vrijheid mag geen belemmering voor de ander zijn.

1.3 Onze scholen

De stichting heeft 21 basisscholen verspreid over de gemeenten Binnenmaas, Oud-Beijerland, Korendijk,

Cromstrijen en Strijen:

Binnenmaas De Schelf, Juliana, De Pijler, Het Driespan, Burgemeester van Bommel, Het Anker, De Boomgaard, De Vlashoek

Oud-Beijerland De Zevensprong Centrum/Noord, De Tandem, De Klinker, sbo Het Pluspunt

Korendijk Onder de Wieken, 't Kraaienest, De Gouwaert, De Eendragt

Cromstrijen De Takkenbosse, De Dubbeldekker, De Blieken
 Strijen De Meerwaarde, De Boemerang

1.4 Governance

Stichting Acis kent een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht. Deze scheiding is in 2012 in onze statuten vastgelegd. (zie: <http://opohw.nl/wp-content/uploads/2012/12/download-hier-de-statuten-van-Stichting-Acis.pdf>).

o *College van bestuur*

Het college van bestuur van Stichting Acis bestaat uit een persoon. Het cvb is integraal verantwoordelijk voor:

- goed bestuur in beleid en uitvoering
- goed onderwijs
- goed werkgeverschap
- goed financieel beleid
- goed huisvestingsbeleid
- goede interne en externe communicatie

(zie: <http://opohw.nl/wp-content/uploads/2012/12/klik-hier-voor-het-reglement-College-van-Bestuur.pdf>).

Het college van bestuur werd in 2017 gevormd door:

- De heer L.J. van Heeren - voorzitter (werktijdfactor 0,6)
- De heer G.H. Denneboom - lid (werktijdfactor 1,0) tot 1 augustus

Het college van bestuur stelde de volgende beleidsdocumenten vast:

- jaarrekening 2016
- jaarplan 2017 als afgeleide van het meerjarig bestuursformatieplan 2015-2019
- (meerjarige) begroting 2018-2022
- schooljaarplannen 2017-2018 als afgeleide van de schoolplannen 2015-2019
- schoolgidsen 2017-2018
- addendum gesprekscyclus voor startende leerkrachten

Het college van bestuur hanteerde bij de uitvoering van haar taken de vastgestelde planning & control cyclus (zie: <http://opohw.nl/wp-content/uploads/2012/12/planning-control-cyclus.pdf>). Het bestuur is van mening dat deze cyclus een goed instrument is om grip op de organisatie te houden. Het college van bestuur komt tot die conclusie op basis van de behaalde resultaten in 2017 en voorgaande jaren.

- o De "code goed bestuur" van de PO Raad werd nageleefd. Er waren geen afwijkingen. Het bestuur gaf inhoud aan de horizontale dialoog in het maandelijks overleg met de directeuren, het zes wekelijks overleg met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, het eveneens zes wekelijks overleg met de raad van toezicht, het halfjaarlijks overleg met het gemeenschappelijk orgaan, het overleg van het Pact van de Waard, het regionaal overleg 'Pact van de Waard', door middel van verspreiding van het blad Acis Actueel (drie keer per jaar) en door middel van publicatie van een maandelijks column in de regionale weekkrant 'Het Kompas'.

Het jaarverslag werd na vaststelling actief openbaar gemaakt door plaatsing op onze website:

<https://opohw.nl/organisatie/>

Het bestuur van Stichting Acis had in 2017 geen betaalde nevenfuncties. De voorzitter van het college van bestuur had een aanstellingsomvang van 0,6 fte en was tevens onbezoldigd bestuurder van het samenwerkingsverband passend primair onderwijs Hoeksche Waard regio 28.04 en tot mei 2017 onbezoldigd voorzitter van stichting Spelenderwijs, peuterspeelzalen Hoeksche Waard.

De voorzitter college van bestuur van Stichting Acis primair onderwijs was tevens bezoldigd bestuurder van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard met een taakomvang van 0,4 fte. Vanuit die functie was hij sinds 1 augustus 2017 tevens onbezoldigd voorzitter van het samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Hoeksche Waard regio 28.15 (in oprichting).

De nevenfuncties werden door de Raad van toezicht geaccordeerd. Er was geen sprake van belangenverstrengeling.

o *Raad van toezicht*

De raad van toezicht voert aan de hand van een kader toezicht uit op het bestuur. De raad van toezicht bestaat uit vijf leden, waarvan drie zijn benoemd op voordracht van de gemeenten in de Hoeksche Waard. Twee leden zijn benoemd op bindende voordracht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

De raad van toezicht bestond uit:

De heer B. de Koning - voorzitter
 De heer M. Toet
 De heer P. Homminga
 De heer H. Gerlach
 De heer P. Bakhuizen

De raad van toezicht vergaderde vijf keer in het bijzijn van het college van bestuur. De Raad keurde de volgende documenten goed:

-jaarrekening 2016
 -meerjarig bestuursformatieplan 2017-2021
 -(meerjarige) begroting 2018-2022

o *Gemeenschappelijk orgaan (GO)*

Stichting Acis kent naast het intern toezicht ook een extern toezichthoudend orgaan. Tot 1 januari 2016 bestond het GO uit de onderwijswethouders van de vijf gemeenten. Sinds 1 januari bestaat het GO uit vijf vertegenwoordigers uit de verschillende gemeenteraden.

Op 31 december 2017 was de samenstelling als volgt:

- Mevrouw A.M.E. van Hulst-Sundermeijer (*)	- namens de gemeenteraad van Korendijk
- De heer I. van der Giesen	- namens de gemeenteraad van Cromstrijen
- Mevrouw A. Daane	- namens de gemeenteraad van Binnenmaas
- De heer M. Vis	- namens de gemeenteraad van Oud-Beijerland
- De heer J.A.M. Lagendijk	- namens de gemeenteraad van Strijen

Het college van bestuur voerde in 2017 twee maal overleg met het gemeenschappelijk orgaan, onder andere over de begroting en de jaarrekening.

o *Verbonden partij*

Het gemeenschappelijk orgaan is voor de gemeenten een verbonden partij, maar niet voor Stichting Acis. Een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke rechtspersoon waarin een organisatie een *bestuurlijk* en tevens een *financieel* belang heeft.

o *Directeurenberaad*

De schooldirecteuren vormen samen het directeurenberaad. Maandelijks besprak het college van bestuur de beleidsvoorbereiding en -uitvoering op stichtingsniveau met de directeuren.

Het college van bestuur heeft een aantal bestuurlijke taken gemandateerd aan de schooldirecteuren.

De schooldirecteuren zijn op schoolniveau eindverantwoordelijk voor:

- De kwaliteit van het onderwijs
- Het welbevinden van de leerlingen
- Het personeel
- De financiën
- De communicatie met de omgeving
- De profilering van de school
- Het dagelijks onderhoud van het gebouw(*)

(*) Huisvestingsaangelegenheden van enige importantie worden bovenschools geregeld. De kosten worden rechtstreeks doorbelast aan de individuele school. Zie het managementstatuut: www.acishw.nl/organisatie.

1.5 De (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad

In de wet op de medezeggenschap is vastgelegd dat elke school een medezeggenschapsraad heeft waarin ouders en leerkrachten evenredig vertegenwoordigd zijn. De directeur vertegenwoordigt het bevoegd gezag.

Stichting Acis kent daarnaast een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Hierin zijn alle scholen vertegenwoordigd. De scholen zijn verdeeld in 7 clusters. Namens de scholen uit een cluster worden één ouder en één leerkracht afgevaardigd. De GMR behandelt alleen onderwerpen die voor de scholen van gemeenschappelijk (schooloverstijgend) belang zijn. De GMR heeft advies- dan wel instemmingsrecht ten aanzien van het bestuursbeleid en komt gemiddeld 6 keer per jaar bijeen. De primaire gesprekspartner van de GMR is het college van bestuur. In 2017 bracht de GMR positief advies uit of stemde in met:

- jaarrekening 2016
- jaarplan 2017
- meerjarig bestuursformatieplan 2017-2021
- addendum gesprekscyclus voor startende leerkrachten
- protocol datalek

Over de betekenis van integrale kindcentra en de ambitie onze basisscholen tot IKC te vormen werd de GMR op verschillende momenten geïnformeerd.

Op 31 december 2017 was mevrouw R. de Groot (groepsleerkracht van Obs De Boomgaard) voorzitter, secretaris was mevrouw E. Hoogendam (groepsleerkracht van Obs Onder de Wieken).

Bestuurskantoor

Om de organisatie goed te faciliteren, het bestuur te ondersteunen en de gestelde doelen te kunnen bereiken beschikt de stichting over een stafbureau. De bezetting was als volgt:

-Beleidsmedewerker onderwijs en kwaliteit	- de heer M.P. den Hartog (0,5000 fte)
-Beleidsmedewerker materieel	- de heer J. Baggerman (1,0000 fte)
-Beleidsmedewerker personeel	- de heer I. de Looff (0,8000 fte)
-Secretaresse	- mevrouw M. Koster (0,7596 fte)

NAW bestuurskantoor:

Stichting Acis openbaar primair onderwijs Hoeksche Waard
Biezenvijver 5, 3297GK Puttershoek
Telefoon 078-6295999
e-mail info@acishw
website www.acishw.nl

Externe Ondersteuning

Uitvoerende beheerstaken, zoals de personeels- en salarisadministratie en de financiële administratie, worden uitgevoerd door ons administratiekantoor, Dyade Bergen op Zoom.

Architectenbureau Valtos uit Rotterdam levert technische ondersteuning op het gebied van de onderwijshuisvesting en bouwbegeleiding.

Randstad uitzendbureau zorgt voor de vervanging van leerkrachten bij absentie.

Nemesys beheert onze ICT omgeving.

Ouders en school

Ouders zijn belangrijke partners. De scholen nemen ouders serieus en werken nauw met hen samen. De ouderbetrokkenheid bij onze scholen is groot.

Periodiek meten scholen de tevredenheid van ouders met behulp van enquêtes waarbij de resultaten worden vergeleken met een landelijke referentiegroep.

In de besturingsfilosofie van het Policy Governance model van John Carver zijn ouders, samen met andere factoren uit het maatschappelijke domein, belanghebbenden waar de scholen en het schoolbestuur

verantwoording aan moeten afleggen. Scholen doen dit door middel van de schoolgids en het jaarplan. Het bestuur plaatst het jaarverslag op de website: www.opohw.nl/organisatie. Via deze website zijn ook andere belangrijke beleidsdocumenten in te zien.

- *Ouderraad*

Alle scholen hebben een ouderraad die een rol speelt bij de organisatie en uitvoering van activiteiten. Daarnaast worden door ouders veel hand- en spandiensten verricht. De middelen van de ouderraad en de inkomsten uit ouderactiviteiten zijn in 2006 ondergebracht bij externe rechtspersonen. Deze private financiële middelen vallen hierdoor buiten de verantwoording van Stichting Acis.

Samenwerkingspartners

- *Stichting OVO-HW*

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard is een zusterstichting van Acis. Samen realiseren de stichtingen een breed en kwalitatief goed aanbod van openbaar funderend onderwijs in de Hoeksche Waard voor kinderen in de leeftijd van vier tot achttien jaar.

De voorzitter college van bestuur van stichting Acis oefent deze functie tevens uit binnen OVO HW. Twee leden van de raad van toezicht van Acis zijn gelijktijdig toezichthouder bij OVO HW. Hoewel de samenwerking intensief is zijn Acis en OVO HW twee zelfstandige rechtspersonen.

- *Samenwerkingsverband 28.04*

Met ingang van 1 augustus 2014 is het samenwerkingsverband passend primair onderwijs Hoeksche Waard (regio 28.04) verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het beleid voor leerlingenondersteuning en de toewijzingscriteria voor specifieke ondersteuning. Bij dit samenwerkingsverband zijn, naast Stichting Acis en de Vrije School, ook de bijzondere scholen in de Hoeksche Waard aangesloten, met uitzondering van het reformatorisch onderwijs.

Het samenwerkingsverband kent ondersteuningsmiddelen toe aan de reguliere basisscholen, alsmede aan de school voor speciaal basisonderwijs.

Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard is gehuisvest in het bestuurskantoor van Stichting Acis. Elk deelnemend schoolbestuur heeft een bestuurszetel in het samenwerkingsverband. De voorzitter college van bestuur van Stichting Acis is lid van het dagelijks bestuur.

- *Kinderopvang en peuterspeelzaal*

Stichting Acis onderhoudt intensieve contacten met Stichting Kinderopvang Cromstrijen. Samen werken wij aan de ontwikkeling van integrale kindcentra. Ook met de directie van Stichting Spelenderwijs, peuterspeelzalen Hoeksche Waard, worden intensieve contacten onderhouden.

- *Schoolbesturen*

Stichting Acis onderhoudt goede contacten en werkt constructief samen met de schoolbesturen voor PO en VO in de Hoeksche Waard.

Klachten

De klachtenregeling maakt onderdeel uit van het Veiligheidsbeleid van Stichting Acis. Daarin is ook een gedragscode opgenomen. Een klacht over een school kan worden ingediend bij de groepsleerkracht, de directie of bij het schoolbestuur. Biedt dit geen oplossing, dan kan een officiële klacht worden ingediend bij de landelijke klachtencommissie (LKC). Het veiligheidsbeleid is in te zien via onze website.

- *Klachten 2017*

In 2017 werd één klacht ingediend die volgens de klachtenregeling werd behandeld. De klacht werd niet ontvankelijk verklaard.

2. Onderwijs en kwaliteit

Onderwijsaanbod

Stichting Acis heeft scholen in elk dorp binnen de Hoeksche Waard, alsmede in enkele buurtschappen. Het is de grootste onderwijsaanbieder met het meest gevarieerde onderwijsaanbod in de Hoeksche Waard.

Onze school voor speciaal basisonderwijs, Het Pluspunt, in Oud-Beijerland, biedt naast een leerweg voor kinderen met leer- en gedragsproblemen ook leerwegen aan voor kinderen die behoefte hebben aan een prikkelarme omgeving en (hoog)begaafde kinderen.

Kwaliteitsbeleid

Op het niveau van de stichting en binnen onze scholen bestaat veel aandacht voor de ontwikkeling van het onderwijs en de kwaliteitszorg.

o *Meerjarig beleid op stichtingsniveau*

Elke vier jaar stelt het college van bestuur een meerjarig integraal beleidsplan op: het strategisch beleidsplan. In 2014 werd een nieuw plan opgesteld. Het nieuwe strategisch beleidsplan kwam tot stand na een brainstorm met de Raad van toezicht, de schooldirecteuren en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Het meerjarig bestuursbeleid wordt jaarlijks vertaald naar een jaarplan voor de stichting. In 2015 maakte het bestuur een start met de uitvoering van het Deltaplan kwaliteitszorg. Het bestuur laat nu zelf analyses maken over de onderwijskwaliteit van een school en gaat daarover in gesprek met de directeur. De analyses zijn qua opzet vergelijkbaar met het toezichtkader van de onderwijsinspectie.

o *Meerjarig beleid op schoolniveau*

De scholen van Stichting Acis hebben hun meerjarenbeleid vastgelegd in het schoolplan 2015-2019. De scholen vertalen hun meerjarenbeleid jaarlijks naar een jaarplan. De beleidsplannen worden vastgesteld door het bestuur. Bij het opstellen van (meerjaren)plannen op bestuurs- en schoolniveau zijn de onderwijsopbrengsten en trendanalyses, inspectierapporten, tevredenheidpeilingen (onder ouders, leerlingen en personeel) en de ontwikkeling van het marktaandeel belangrijke uitgangspunten.

o *Kwaliteitszorginstrument*

Eind 2014 besloot het bestuur, na overleg met de directeuren, op alle scholen hetzelfde kwaliteitsinstrument te hanteren, namelijk: 'Werken met kwaliteitskaarten in het primair onderwijs (WMK po)'. Het bestuur heeft de bovenschoolse module van het programma geïmplementeerd, waardoor het kwaliteitsbeleid binnen de stichting verder werd verankerd.

Via WMK po kunnen ook tevredenheidpeilingen worden afgenomen.

Onze scholen werken bovendien met het leerlingvolgsysteem ParnasSys. De belangrijkste toetsresultaten worden er in opgenomen. Hierdoor is in één oogopslag te zien hoe zowel de leerling als de groep scoort op de verschillende toetsen. Ook groepsplannen en individuele handelingsplannen worden in ParnasSys opgenomen. Het instrument is toegespitst op opbrengstgericht en handelingsgericht werken. Het programma is twee jaar geleden uitgebreid met het instrument 'Zien' waarmee naast de cognitieve ook de sociale ontwikkeling van de leerlingen kan worden gevolgd. Veel van onze scholen maken daar inmiddels ook gebruik van.

Onderwijsprestaties

o *Inspectietoezicht*

In 2017 werd een nieuw toezichtkader van de onderwijsinspectie van kracht. Acis was een van de eerste schoolbesturen die aan het verificatieonderzoek conform het nieuwe toezicht werd onderworpen. De onderwijsinspectie ziet nu scherper toe op het didactisch handelen, het pedagogisch klimaat/de veiligheid en de kwaliteitscultuur binnen de scholen. Onderwijsopbrengsten zijn nog altijd een belangrijk criterium. De onderwijsinspectie beoordeelde het bestuurlijk handelen van Stichting Acis en bezocht zeven van onze scholen. Er werden gesprekken gevoerd met een groep directeuren, de GMR, de Raad van Toezicht en het bestuur.

Een van de zeven scholen die werd bezocht, de OBS De tandem in Oud-Beijerland, verwierf het predicaat 'Goed'. De overige scholen scoorden een dikke voldoende. De Meerwaarde in Strijen had al eerder het predicaat 'Excellent' verworven. Ook het bestuur van Acis mocht complimenten in ontvangst nemen.

Passend onderwijs

Per 1 augustus 2014 werd de wetwijziging passend onderwijs van kracht. Voor de scholen van Stichting Acis betekende dit geen inhoudelijke beleidswijziging. Het beleid van het Samenwerkingsverband Weer Samen Naar School (regio 40.04) waar al onze scholen bij waren aangesloten werd integraal voortgezet in het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard (regio 28.04). Er is sprake van 1-zorgroute waarbij indiceren heeft plaatsgemaakt voor arrangeren. Uitgangspunt is niet de belemmering van een kind om tot een bepaald resultaat te komen, maar de handelingsbekwaamheid van de school om een arrangement te ontwikkelen dat tegemoet komt aan de leer- of ontwikkelingsbehoefte van een leerling.

In organisatorische zin veranderde er wel wat: Bestond het oude samenwerkingsverband alleen uit de openbare scholen en de Vrije School, aan het nieuwe samenwerkingsverband zijn ook de protestants christelijke en de katholieke school verbonden, alsmede Stichting Yulius voor speciaal onderwijs (cluster 4).

Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard is gehuisvest in het bestuurskantoor van Stichting Acis, waardoor de lijnen kort zijn. De bestuursvoorzitter van Acis is lid van het Dagelijks Bestuur van het Samenwerkingsverband.

Van basisschool naar voortgezet onderwijs

Met ingang van 2015 heeft de Eindtoets in groep 8 een andere, minder belangrijke rol bij de formulering van het schoolkeuzeadvies door de directeur van de basisschool. De toets wordt namelijk pas afgenomen nadat alle leerlingen zijn aangemeld bij een school voor voortgezet onderwijs. In 2017 stapten alle scholen van Acis over van de Cito Eindtoets naar de IEP Eindtoets.

In de Hoeksche Waard hebben de schoolbesturen voor primair en voortgezet onderwijs een plaatsingswijzer ontwikkeld, waarbij het plaatsingsadvies wordt gebaseerd op de Cito-middentoetsen voor begrijpend lezen en rekenen in de groepen 6, 7 en 8. Het voordeel van deze methode is, dat de leerresultaten over een langere periode worden bekeken. Het advies is niet langer gebaseerd op een foto, maar een film. Met de plaatsingswijzer wordt een meer nauwkeurig schooladvies beoogd.

De scholen voor voortgezet onderwijs in de Hoeksche Waard informeren de basisscholen over de resultaten van hun oud-leerlingen. In de derde klas van het voortgezet onderwijs brengen de VO scholen gezamenlijk de schooladviezen van de basisscholen en het percentage opstroom en afstroom in beeld. Hierdoor kunnen de basisscholen hun adviezen evalueren.

De uitwisseling van leerlingengegevens tussen het primair en voortgezet onderwijs gebeurt sinds 2014 digitaal via OSO, de Overstap Service Onderwijs, die tot stand is gekomen in een samenwerking tussen de landelijke sectororganisaties PO Raad en VO Raad.

Ontwikkeling Integrale Kindcentra

In 2016 heeft Stichting Acis beleid ontwikkeld inzake de realisatie van integrale kindcentra (IKC). Er werden twee partners gevonden: Stichting Spelenderwijs Peuterspeelzalen Hoeksche Waard en Stichting Kinderopvang Cromstrijen. Beide partners zijn regionale stichtingen.

In 2017 besloot Spelenderwijs een meer neutrale koers te varen. Onder de naam De Hoeksche School werkten SKOC en Acis verder en gingen IKC's van start op De Blieken in Klaaswaal en De Zevensprong Centrum in Oud-Beijerland. Op onze IKC's is sprake van één pedagogisch beleid voor onderwijs en opvang, gebaseerd op dezelfde waarden. Voor de kinderen ontstaat er meer duidelijkheid en veiligheid, tegelijkertijd worden de ouders ontzorgd. Zij kunnen er op rekenen dat hun kind de gehele dag onderwijs en opvang zal genieten vanuit De Hoeksche School.

Acis ziet IKC's ook als middel om ook in kleinere kernen de vitaliteit te behouden middels een blijvend aanbod van peuterspeelzaal, kinderopvang en onderwijs.

3. Personeel

Goed personeelsbeleid is een voorwaarde om personeel met plezier te laten werken aan de optimale ontwikkeling van leerlingen. Door professionalisering, de mogelijkheid tot zelfontplooiing en mobiliteit wordt het personeel gestimuleerd te werken aan de eigen ontwikkeling. In de gesprekkencyclus vindt afstemming plaats tussen de individuele ontwikkelingswensen en de organisatie-doelstellingen. Zorg en aandacht voor personeel speelt binnen het personeelsbeleid een belangrijke rol.

Bestuursformatieplan

De leerling is de basis van de bekostiging. Het aantal leerlingen op de landelijke teldatum (1 oktober) bepaalt het budget van de school voor het nieuwe schooljaar. Groeiende scholen krijgen meer budget, terwijl krimpende scholen het met minder inkomsten moeten doen. Het bestuur bepaalt jaarlijks de omvang van de formatie per school op basis van de leerlingenontwikkeling. Onze medewerkers hebben een bestuursaanstelling en kunnen zelf aangeven of zij gebruik willen maken van de mogelijkheden tot mobiliteit binnen het bestuur. In een aantal gevallen, zoals bij krimp, komt ook gedwongen mobiliteit binnen het bestuur voor.

Wanneer het bestuur voorziet dat daling van het leerlingenaantal niet kan worden gecompenseerd door natuurlijk verloop, worden de medewerkers met de minste dienstjaren binnen het onderwijs in het risicodragend deel van de formatie (rddf) geplaatst. Na een jaar in de rddf formatie geplaatst te zijn geweest, kunnen medewerkers worden ontslagen.

In het afgelopen jaar kende Stichting Acis geen rddf-formatie.

Professionalisering

Stichting Acis maakt werk van de professionalisering van haar medewerkers. Medewerkers hebben een bekwaamheidsdossier. In gesprekken uit de gesprekkencyclus wordt vastgesteld welke scholingswens bij medewerker en school leeft.

Een deel van de professionalisering wordt op schoolniveau aangeboden, daarnaast is er ook individuele nascholing die de medewerker zelf bij hogescholen en begeleidingsdiensten kan volgen. Stichting Acis zelf verzorgt trainingen via de Acis Academie.

o *bewegingsonderwijs*

Recent afgestudeerde leerkrachten zijn niet bevoegd voor het geven van bewegingsonderwijs. Bij Stichting Acis is het volgen van de aanvullende opleiding 'bewegingsonderwijs' een benoemingsvoorwaarde. Hierdoor hebben wij vrijwel uitsluitend volledig bevoegde docenten in dienst en voldoen wij aan alle voorwaarden om hoogwaardig bewegingsonderwijs aan te bieden.

o (hoog)begaafdheid

In de afgelopen jaren zijn al onze docenten geprofessionaliseerd in het bieden van onderwijs aan leerlingen met specifieke leerachterstanden, kinderen met gedragsproblemen en onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen.

Ons arrangement voor hoogbegaafde leerlingen:

- alle basisscholen stemmen het onderwijs af op de specifieke onderwijsbehoefte van deze kinderen
- een aantal scholen biedt daarnaast gedurende enkele dagdelen per week extra uitdaging middels een plusklas,
- de Da Vinci afdeling van sbo Het Pluspunt in Oud-Beijerland biedt (hoog)begaafde leerlingen een fulltime passend onderwijsaanbod.

Na de basisschool biedt het Hoeksch Lyceum van onze zusterstichting OVO HW een aantrekkelijk vervolg. Ook organiseert het Hoeksch Lyceum een pre-vwo.

Ziekteverzuim

Stichting Acis kent een preventief ziekteverzuimbeleid. In 2017 werkten wij op basis van een dienstverleningsovereenkomst intensief samen met de Arbo Unie. Er werd tweewekelijks overleg gevoerd door de beleidsmedewerker personeel, het bestuur en de bedrijfsarts van Arbo Unie. Vaste agendapunten: het frequent ziekteverzuim, de ziekteverzuimcasussen van drie maanden en langer alsmede recente ontwikkelingen.

Het ziekteverzuim binnen onze basisscholen daalde in 2017. De landelijke cijfers zijn thans nog niet bekend, maar verwacht wordt dat het ziekteverzuim op onze basisscholen ruim beneden het landelijk gemiddelde ligt.

Ziekteverzuim	2010	2011	2012	2013	2013	2015	2016	2017
BAO landelijk	6,1	6,7	6,8	6,5	6,0	6,3	6,3	n.n.b.
BAO Acis	4,1	7,6	6,2	7,5	6,6	7,4	6,5	4,9

Bron: Dyade/Youforce

o *verzuimfrequentie*

De verzuimfrequentie lag op onze basisscholen in 2017 naar verwachting onder het landelijk gemiddelde.

Verzuim-frequentie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BAO landelijk	1,10	1,10	1,10	1,20	1,10	1,10	1,20	n.n.b.
BAO Acis	1,20	1,13	1,04	1,11	0,97	1,12	1,08	0,90

Bron: Dyade/Youforce

Kosten van vervangingen

Stichting Acis was in 2017 aangesloten bij het Vervangingsfonds. Medewerkers die door ziekte afwezig waren, werden in de meeste gevallen op kosten van het Vervangingsfonds vervangen. Naast de vaste premie was er ook een bonus/malus regeling van toepassing.

Sinds enkele jaren zijn schoolbesturen niet langer verplicht bij het vervangingsfonds aangesloten. Het College van Bestuur heeft in 2017 het besluit genomen per 1 januari 2018 uit het vervangingsfonds te stappen en Eigen Risicodrager te worden, nadat de GMR hiermee had ingestemd en de Raad van toezicht dit beleid had goedgekeurd. De premie Vervangingsfonds wordt nu ingezet om de formatie van de scholen te verruimen, zodat er minder snel een beroep op vervanging nodig is.

Gemiddeld gewogen leeftijd leerkrachten, ten behoeve van bekostiging, peildatum 1 oktober

De kosten van een formatieplaats hangen sterk af van het aantal dienstjaren van de medewerker. Hoe minder dienstjaren, hoe lager de loonkosten. Het budget dat het ministerie van onderwijs aan de school toekent wordt onder andere bepaald door de gemiddelde leeftijd van de leerkrachten: een school met gemiddeld oudere leerkrachten ontvangt meer vergoeding dan een school met gemiddeld jongere leerkrachten.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Het Pluspunt	42,14	36,12	34,84	35,20	36,40	36,83	36,15	35,40
De Schelf	46,20	46,20	45,60	47,88	49,47	46,66	44,78	42,90
Juliana	36,56	37,83	35,81	41,42	46,28	46,54	41,84	43,24
De Zevensprong	48,65	48,69	47,89	48,39	48,48	44,79	42,87	41,87
De Blieken	41,72	39,64	38,79	39,67	41,72	44,08	44,69	42,55
De Dubbeldekker	41,87	42,36	45,01	45,40	45,05	45,79	44,68	38,69
De Takkenbosse	47,36	47,70	46,95	45,06	46,94	41,58	41,97	42,60
De Tandem	35,70	34,95	43,91	44,89	45,32	46,56	46,03	46,64
De Klinker	-	30,00	31,80	33,60	35,91	36,16	37,38	35,04
De Gouwaert	36,90	38,08	40,27	40,97	44,11	46,42	46,29	41,19
Onder de Wieken	34,38	35,90	37,60	38,60	39,52	39,76	41,33	41,97
De Eendragt	34,65	32,46	36,69	35,39	36,89	39,08	39,70	40,08
Het Anker	43,80	37,53	41,87	42,99	43,67	44,22	41,16	44,74
B. van Bommelschool	43,38	44,01	39,64	46,65	44,14	40,79	37,85	38,50
De Boomgaard	44,82	44,02	46,24	46,09	48,33	49,23	48,62	45,50
Het Driespan	39,73	39,44	38,50	41,58	42,61	40,10	39,92	38,73
De Boemerang	35,15	44,72	43,20	45,00	45,31	45,67	43,37	46,60
De Meerwaarde	39,12	37,79	37,09	39,20	41,08	41,21	39,23	38,28
't Kraaienest	47,76	47,87	48,00	48,25	48,50	44,50	38,35	43,55
De Vlashoek	42,63	43,98	43,40	43,35	35,13	37,25	35,28	35,38
De Pijler	36,59	39,21	40,81	41,74	42,91	43,54	44,62	43,76
Bestuursgemiddelde	-	40,49	40,85	41,82	42,99	42,29	41,54	40,70

Gemiddeld gewogen leeftijd Bron: RAET administratie & Dienst Uitvoering Onderwijs

N.B. De maximale rekenleeftijd is 50 jaar

Overige statistische gegevens personeel

Aantal medewerkers	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mannen	49	45	46	43	42	36	33	29
Vrouwen	273	281	274	266	260	250	254	254
Totaal	322	326	320	309	302	286	287	283

Bron: ABP werkgeversspiegel, Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; peildatum 1 januari

Functionarissen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
(adjunct)Directeuren	26	24	25	22	23	22	23	23
Leerkrachten	278	285	276	271	259	245	248	242
Ondersteuners	18	17	18	14	18	17	14	16
College v Bestuur	-	-	1	2	2	2	2	2
Totaal	322	326	320	309	302	286	287	283

Bron: ABP werkgeversspiegel, Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; peildatum 1 januari

Betrekkingsomvang	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Voltijd	128	126	122	110	95	87	82	83
Deeltijd	194	200	198	199	207	199	205	200
Totaal	322	326	320	309	302	286	287	283

Bron: ABP werkgeversspiegel, Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; peildatum 1 januari

Dienstverbanden	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vast	-	293	297	285	282	268	257	251
Tijdelijk incl. verv. & uitbreiding	-	53	35	38	36	43	47	43
Totaal	-	346	332	323	318	311	304	294

Bron: Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; peildatum 1 januari

Dienstverb. in fte	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vast	-	222,3393	223,6507	212,1842	202,3169	188,7449	179,2669	183,9751
Tijdelijk incl. verv. & uitbreiding	-	23,9792	18,4528	18,8288	16,6232	17,3704	25,9284	21,9124
Totaal	-	246,3185	242,1035	231,0130	218,9401	206,1153	205,1953	205,8875

Bron: Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; peildatum 1 januari

Nieuwe benoemingen in vaste dienst	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
(adjunct) Directeuren	-	4	-	-	2	2	3	3
Leerkrachten	13	14	-	-	-	6	3	21
Ondersteuners	-	1	1	-	-	-	-	-
College v Bestuur	-	-	1	1	-	-	-	-
Totaal	13	19	2	1	2	8	6	24

Bron: Dyade/Raet administratie +/- eigen administratie; aanstellingen gedurende het jaar

Verklaring omtrent het gedrag

De Verklaring Omtrent het Gedrag is een wettelijke voorwaarde voor het uitoefenen van werkzaamheden binnen een onderwijsinstelling. Voor zowel directie, onderwijzend personeel, onderwijsondersteunend personeel en medewerkers met een vrijwilligerscontract is een Verklaring Omtrent het Gedrag in onze administratie aanwezig.

Beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Stichting Acis voert het volgende beleid inzake uitkeringen na ontslag:

- Er wordt jaarlijks een meerjarig bestuursformatieplan opgesteld. Hierdoor wordt de gewenste personele formatie in een meerjarig perspectief geplaatst. Gedwongen ontslagen wegens krimp hebben daardoor niet plaatsgevonden.
- Acis hanteert een gesprekscyclus en heeft een scholingsbeleid waardoor ontslag wegens disfunctioneren zo veel mogelijk wordt voorkomen. In de uitzonderlijke situaties waarin gedwongen ontslag wegens disfunctioneren plaats vond, voerde de stichting de juiste procedure waardoor de uitkeringskosten voor rekening kwamen van het Participatiefonds. Er werden geen vertrekbonussen toegekend.

4. Leerlingen

Veiligheidsbeleid

In 2016 werd het veiligheidsbeleid van onze stichting geactualiseerd. Hierin is een paragraaf 'sociale veiligheid' opgenomen. Onze scholen nemen de verplichte jaarlijkse tevredenheidpeiling sociale veiligheid onder hun leerlingen af. In het veiligheidsbeleid zijn ook richtlijnen opgenomen met betrekking tot het gebruik van digitale leermiddelen en sociale media.

Ontwikkeling van het marktaandeel

Na aanvankelijke groei is sinds 2012 een daling van het leerlingenaantal ingetreden. Het marktaandeel is stabiel.

Leerlingenaantallen primair onderwijs Hoeksche Waard

openbaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Binnenmaas	1433	1415	1348	1275	1240	1204	1203	1158
O-Beijerland	879	896	937	915	905	860	839	844
Korendijk	399	389	362	341	309	296	301	307
Cromstrijen	582	558	542	509	518	507	484	472
Strijen	382	358	329	320	316	311	317	331
tot. Acis Openb	3675	3616	3518	3360	3288	3178	3144	3112
christelijk								
Binnenmaas	970	989	1003	1018	1021	1024	1030	975
O-Beijerland	1194	1115	1049	980	940	909	874	897
Korendijk	284	285	278	279	275	267	245	235
Cromstrijen	470	450	435	422	401	390	378	362
Strijen	391	357	327	309	275	239	217	215
tot CSG De Waard	3309	3196	3092	3008	2912	2829	2744	2684
overig								
Binnenmaas	218	218	226	218	229	216	200	194
O-Beijerland	690	705	717	724	745	743	727	757
Korendijk	390	385	367	358	365	361	344	352
Cromstrijen	123	126	134	133	128	134	145	150
tot. Overig	1421	1434	1444	1433	1467	1454	1416	1453
totaal								
Binnenmaas	2621	2622	2577	2511	2490	2444	2433	2327
O-Beijerland	2763	2716	2703	2619	2590	2512	2440	2498
Korendijk	1073	1059	1007	978	949	924	890	894
Cromstrijen	1175	1134	1111	1064	1047	1031	1007	984
Strijen	773	715	656	629	591	550	534	546
tot. HW	8405	8246	8054	7801	7667	7461	7304	7249

*teldatum 1 oktober

Marktaandeel

openbaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Binnenmaas	54,7	54	52,3	51	50	49	49,4	49,8
O-Beijerland	31,8	33	34,7	35	35	34	34,4	33,8
Korendijk	37,2	36,7	36	35	33	32	33,8	34,3
Cromstrijen	49,5	49,2	48,8	48	49	49	48,1	48,0
Strijen	49,4	50,1	50,2	51	53	57	59,4	60,6
%	43,7	43,9	43,7	43	43	43	43	42,9
christelijk								
Binnenmaas	37	37,8	38,9	41	41	42	42,3	41,9
O-Beijerland	43,2	41	38,8	37	36	36	35,8	35,9
Korendijk	26,5	26,9	27,6	29	29	29	27,5	26,3
Cromstrijen	40	39,7	39,2	40	38	38	37,5	36,8
Strijen	50,6	49,9	49,8	49	47	43	40,6	39,4
%	39,4	38,8	38,4	39	38	38	37,6	37,0
overig								
Binnenmaas	8,3	8,3	8,8	9	9	9	8,2	8,3
O-Beijerland	25	26	26,5	28	29	30	29,8	30,3
Korendijk	36,3	36,4	36,4	37	38	39	38,7	39,4
Cromstrijen	10,5	11,1	12	13	12	13	14,4	15,2
%	16,9	17,4	17,9	18	19	19	19,4	20

*teldatum 1 oktober

Leerlingenontwikkeling per openbare basisschool (historisch)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Schelf	290	298	265	246	247	237	238	245
Boemerang	43	47	46	48	47	48	52	45
Juliana	54	49	43	35	31	28	43	21
Blieken	136	132	129	116	109	98	100	93
Eendragt	64	73	67	69	75	86	92	101
Dubbeldekker	256	222	206	191	177	162	140	143
Klinker	377	387	417	398	368	340	322	318
Zevensprong	251	230	222	209	230	224	218	232
Tandem	190	200	209	206	199	198	201	198
Meerwaarde	315	288	271	272	269	263	265	286
Kraaienest	88	82	73	70	65	60	51	47
Takkenbosse	188	203	207	202	232	247	244	236
Onder de Wieken	159	157	147	133	128	115	116	121
Gouwaert	67	58	56	57	41	35	42	38
Anker	98	84	76	75	70	62	63	62
Bommelschool	59	50	53	54	49	54	55	51
Boomgaard	251	235	230	212	188	183	175	178
Driespan	273	302	309	320	345	363	374	375
Vlshoek	101	99	104	91	83	83	87	72
Pijler	305	295	268	242	227	194	168	154
Sbo Pluspunt	61	81	89	102	108	98	98	96
Totaal Acis	3675	3616	3518	3360	3288	3178	3144	3112

*teldatum 1 oktober

5. Huisvesting

Stichting Acis is van mening dat goede onderwijshuisvesting van belang is voor het goed functioneren van leerlingen en medewerkers en voor de aantrekkingskracht van de school. De stichting streeft daarom naar een goede kwaliteit van de onderwijshuisvesting. De stichting was in 2017 verantwoordelijk voor het onderhoud van de binnen- en buitenzijde van de schoolgebouwen. De gemeenten droegen de verantwoordelijkheid voor het onderhoud buitenkant per 1 januari 2015 aan de schoolbesturen over, maar blijven verantwoordelijk voor uitbreiding van schoolgebouwen en vervangende nieuwbouw.

o *Doordecentralisatie*

Met ingang van 2015 is het onderhoud buitenkant doorgedecentraliseerd naar de schoolbesturen. Het ging daarbij om een 'koude' overdracht.

Renovatie, nieuwbouw en medegebruik

o *Gemeente Oud-Beijerland*

- o
- Gemeente Oud-Beijerland kende aan onze stichting een budget toe voor vervangende nieuwbouw voor Het Pluspunt. De vergoeding is gebaseerd op BENG-bouwen. Aanbesteding voor de nieuwbouw heeft nog niet plaats gevonden. Het Pluspunt zal, samen met de christelijke sbo-school Willem Alexander en so school De Ark, gehuisvest worden in een multifunctionele accommodatie. De verdere uitvoering zal plaatsvinden in 2018 en 2019. Voor De Zevensprong Centrum werd een renovatiebudget ontvangen. De werkzaamheden zijn inmiddels gerealiseerd.

o *Gemeente Binnenmaas*

- De nieuwbouw voor de Obs De Boomgaard in Mijnsheerenland is gerealiseerd. De nieuwbouw is volledig bekostigd door de gemeente Binnenmaas. De Boomgaard werd met de bijzondere basisschool De Molenwiek, een sporthal, kinderopvang, peuterspeelzaal en zorgwoningen gehuisvest in de multifunctionele accommodatie 'Het Dorpshart'.
- De Obs Het Driespan maakt sinds 1 augustus 2015 gebruik van twee leegstaande lokalen in de naastgelegen Obs De Schelp.
- In 2017 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwbouw van Obs De Pijler. De aanbesteding voor de nieuwbouw zal in 2018 plaatsvinden. De gemeentelijke vergoeding bestaat uit de normvergoeding voor nieuwbouw, vermeerderd met toeslagen voor klimaatverbetering, duurzaamheid en BENG-bouwen.

o *Gemeente Cromstrijen*

- Het bestuur en de gemeente werkten aan een nieuw meerjarig integraal onderwijs huisvestingsplan. Hierin is op langere termijn vervangende nieuwbouw opgenomen voor de Obs De Blieken in Klaaswaal.

o *Gemeente Strijen*

- Voor het jaar 2017 heeft de gemeente Strijen (evenals in voorgaande jaren) ingevolge de bepalingen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, de huurvergoeding voor het gebouw van de school De Meerwaarde beschikbaar gesteld.
- Het bestuur en de gemeente werkten aan een nieuw meerjarig integraal onderwijs huisvestingsplan.

o *Gemeente Korendijk*

- In 2017 werd het gebouw van 't Kraaienest in Piershil gerenoveerd. De kosten van grootonderhoud zijn ten laste gebracht van de Voorziening grootonderhoud.

6. Financiën

Financiële kaders

Stichting Acis ontvangt zijn inkomsten voornamelijk van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Het ministerie berekent de lumpsum financiering per school, rekening houdend met kenmerken als: leerlingenaantal, leerlingengewichten en de gemiddelde leeftijd van het onderwijzend personeel. De lumpsum wordt door het Ministerie toegekend aan het schoolbestuur.

Het door het ministerie toegekende budget staat geheel ter beschikking van de school. De scholen dragen een deel van hun budget af ten behoeve van collectieve lasten en het bestuur.

De financiën worden per school afzonderlijk geadmistreerd. Iedere school heeft een algemene reserve, een bestemmingsreserve Materiële Vaste Activa (MVA) en een voorziening Grootonderhoud. Elke school heeft een bankrekening als rekeningcourant voor "kleine uitgaven".

Aanvullende inkomsten

In 2017 ontving stichting Acis aanvullende inkomsten:

o *Samenwerkingsverband 28.04*

Het samenwerkingsverband passend onderwijs droeg middelen over aan het schoolbestuur voor de realisatie van leerlingondersteuning. Het betrof € 75,- per leerling voor het regulier basisonderwijs voor de periode januari tot en met juli en € 100,- per leerling vanaf 1 augustus; en ongeveer € 300.000 voor de school voor speciaal basisonderwijs. Dit gebeurde op basis van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Stichting Acis kende de middelen aan haar scholen toe teneinde passend onderwijs te realiseren. Vrijwel alle scholen hebben de middelen ingezet ten behoeve van aanvullende personeelsformatie.

o *Exploatievergoeding*

Een aantal scholen ontving in 2017 naast de rijksvergoeding ook een exploitatievergoeding van de stichting peuterspeelzalen Spelenderwijs of van organisaties voor buitenschoolse opvang in verband met door deze organisaties gebruikte ruimten in de school.

Stichting Acis verhuurde in 2017 een deel van het bestuurskantoor aan externe partijen:

- het samenwerkingsverband passend primair onderwijs,
- stichting Kibeo (kinderopvang)
- stichting Spelenderwijs.

o *Prestatiebox*

In 2017 zijn onder andere de volgende uitgaven gedaan, die vallen onder de noemer Prestatiebox:

· Nascholing	: € 259.000,-
· Cultuureducatie	: € 40.300,-
· Snappet	: € 96.000,- (licentiekosten waaronder voor taal en rekenen)

(Meerjaren)begroting

Stichting Acis stelt jaarlijks een (meerjarige)begroting op. Deze bestaat uit de integrale begroting, collectieve begroting, bestuursbegroting en de begrotingen van de scholen.

De (meerjarige)begroting wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft in de vergadering van 25 oktober 2017 de jaarbegroting en meerjarenbegroting goedgekeurd. Het gemeenschappelijk orgaan heeft de bevoegdheid eventueel bezwaar kenbaar te maken aan de raad van toezicht. De begroting wordt ter advies voorgelegd aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en ter kennisname aan het directieurenberaad. De begroting 2018 en meerjarenbegroting kreeg in alle gremia breed draagvlak. Het bestuur heeft de begroting en meerjarige begroting vastgesteld.

De meerjarenbegroting zoals opgenomen in de Continuïteitsparagraaf is door de Raad van Toezicht expliciet goedgekeurd in de vergadering van 19 april 2018.

Beleggen en belenen

Voor het Treasuryverslag wordt verwezen naar pagina 37.

De schooldirecteur stelt zijn schoolspecifieke begroting op. De schoolbegroting wordt ter advies aan de medezeggenschapsraad (MR) voorgelegd en vastgesteld door het college van bestuur.

Afschrijvingen

Investerings van € 500 of meer worden geactiveerd. Aanschaffingen beneden dit bedrag worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht. De vastgestelde afschrijvingstermijnen voor de vaste activa zijn opgenomen in de grondslagen voor de jaarrekening.

In de jaarrekening 2017 zijn afschrijvingslasten voor gebouwen opgenomen. Het betreft:

- *Bso Het Bastion*

Stichting Acis heeft afschrijvingslasten voor de Bso Het Bastion, op een semipermanent gebouw dat in 2008 in samenwerking met de Stichting Kinderopvang Cromstrijen is gerealiseerd bij de Obs De Takkenbosse. Stichting Acis heeft met SKOC een huurcontract gesloten tot medio 2017. De huuropbrengst ligt gedurende de contractduur boven de afschrijvingswaarde. Indertijd heeft het Ministerie van onderwijs voor de realisatie van deze lokalen een subsidie verstrekt.

- *Bestuurskantoor*

Acis is eigenaar van het bestuurskantoor aan de Biezenvijver te Puttershoek. Jaarlijks wordt afgeschreven op deze investering. In 2017 en voorgaande jaren ontving de stichting ook inkomsten uit verhuur van de kantoorruimte aan het Samenwerkingsverbanden 28.04 alsmede aan Stichting Kibeo en Stichting Spelenderwijs.

De inkomsten uit verhuur liggen hoger dan de afschrijvingslast.

7. Continuïteitsparagraaf

Stichting Acis is een solide stichting. Dat moet ook zo blijven. Het is daarom van belang oog te hebben voor toekomstige ontwikkelingen, zodat daar tijdig op kan worden ingespeeld.

De leerling is de basis van de bekostiging. Daling van het leerlingenaantal leidt tot minder inkomsten. Het grootste deel van de inkomstdaling moet worden opgevangen door een evenredige krimp van de personele formatie.

A. 1.1. Verwachte leerlingenontwikkeling

De leerlingendaling zal naar verwachting in de komende jaren doorzetten, maar in heftigheid afnemen. Het leerlingenaantal heeft gevolgen voor de inkomsten van de stichting.

Leerlingenontwikkeling per openbare basisschool (toekomstgericht)

	2017	2018	2019	2020	2021
Schelf	245	247	245	243	239
Boemerang	45	50	51	50	47
Juliana	21	0	0	0	0
Blieken	93	89	84	83	83
Eendragt	101	95	95	97	97
Dubbeldekker	143	139	138	134	131
Klinker	318	317	315	318	320
Zevensprong	232	234	238	242	241
Tandem	198	200	201	202	201
Meerwaarde	286	287	283	274	272
Kraaienest	47	49	45	50	49
Takkenbosse	236	234	236	230	224
Onder de Wieken	121	104	98	98	97
Gouwaert	38	41	43	47	46
Anker	69	72	75	73	73
Bommelschool	51	54	54	53	52
Boomgaard	178	167	159	153	152
Driespan	375	380	380	382	381
Vlashedijk	72	67	62	57	54
Pijler	154	150	145	144	140
Sbo Pluspunt	96	92	90	89	90
Totaal Acis	3112	3068	3037	3019	2989

Peildatum: 1 oktober

A.1.2 Formatie

Daling van het leerlingenaantal leidt binnen de stichting tot een dalende werkgelegenheid

Dienstverb. in fte	2017	2018	2019	2020	2021
Management	22	22	22	22	22
Onderwijzend pers.	170	163	154	151	151
Overig personeel	11	10	9	9	9
Totaal gewenst	203	195	185	182	182

*op 1 januari

Stichting Acis stelt jaarlijks een meerjarig bestuursformatieplan op waarin de gewenste personeelsformatie per school wordt gerelateerd aan de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de daarop gebaseerde rijksvergoeding (zie ook H3, personeel; het bestuursformatieplan).

A. 2.1. Balans

BALANS				
Activa	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Prognose 2018</i>	<i>Prognose 2019</i>	<i>Prognose 2020</i>
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	3.537.646	3.537.646	3.537.646	3.537.646
Financiële vaste activa	174.005	174.005	174.005	174.005
Totale vaste activa	3.711.651	3.711.651	3.711.651	3.711.651
Vorderingen	1.260.605	1.386.625	1.386.625	1.386.625
Liquide middelen	4.336.411	4.616.610	4.893.801	4.946.308
Totale vlottende activa	5.597.016	6.003.235	6.280.426	6.332.933
Totale activa	9.308.666	9.714.886	9.992.077	10.044.584

Passiva	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Prognose 2018</i>	<i>Prognose 2019</i>	<i>Prognose 2020</i>
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	6.447.542	6.565.742	6.623.833	6.725.605
Bestemmingsreserve publiek				
Totaal eigen vermogen	6.447.542	6.565.742	6.623.833	6.725.605
Vorzieningen	1.338.408	1.626.429	1.845.529	1.796.264
Langlopende schulden	12.839	12.839	12.839	12.839
Kortlopende schulden	1.509.876	1.509.876	1.509.876	1.509.876
Totaal passiva	9.308.666	9.714.886	9.992.077	10.044.584

Als uitgangspunt is genomen dat de saldi van de Voorzieningen worden berekend op basis van de mutaties in de Voorziening grootonderhoud. De materiële vaste activa blijven gelijk in de veronderstelling dat de afschrijvingen gelijk zullen zijn aan de investeringen.

De verwachting is dat op basis van een geactualiseerde meerjarenonderhoudplanning, nog op te stellen in 2018, de dotatie aan de Voorziening grootonderhoud vanaf het jaar 2018 zal stijgen.

Alle uitgaven kunnen voldaan worden uit de Rijksbijdragen OCW, de overige overheidsbijdragen en de overige baten.

A. 2.2. Staat/Raming van baten en lasten**Staat/Raming van baten lasten**

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
3 Baten				
3.1 Rijksbijdrage OCenW	18.222.496	17.647.020	17.561.170	17.636.920
3.2 Overige overheidsbijdragen	148.446	25.920	25.402	24.894
3.5 Overige baten	422.834	305.500	299.390	293.402
	18.793.776	17.978.440	17.885.962	17.955.216

4. Lasten

4.1 Personele lasten	13.979.390	14.052.275	13.949.320	14.025.070
4.2 Afschrijvingen	479.450	341.920	341.920	341.920
4.3 Huisvestingslasten	2.219.224	1.658.952	1.681.509	1.715.139
4.4 Overige materiële lasten	1.542.742	1.812.093	1.856.121	1.772.315
4.5 Leermiddelen	-	-	-	-
	18.220.806	17.865.240	17.828.870	17.854.444

5 Financiële baten en lasten

5.1. Financiële baten	80	5.000	1.000	1.000
-----------------------	----	-------	-------	-------

Exploitatieresultaat	573.050	118.200	58.091	101.772
-----------------------------	----------------	----------------	---------------	----------------

Bij het overzicht van de kengetallen is de leerlingenontwikkeling aangegeven, alsmede het daaraan gekoppelde verloop van het personeelsbestand.

De rijksbijdragen OCW zullen gaan dalen als gevolg van de leerlingendaling. Via het Bestuursformatieplan zullen zonodig maatregelen worden getroffen om de personeelsformatie aan te passen.

De afschrijvingen, huisvestingslasten en de overige instellingslasten zullen nagenoeg gelijk blijven.

Voor de goede orde wijzen wij de lezer erop, dat voorgaande meerjarenbegroting uitgaat van de huidige (bekende) wet- en regelgeving, waarbij het risico aanwezig is dat de realisatie daarvan in de toekomst zal afwijken. Er is in dit verslag niet gewerkt met scenario's, noch hebben wij aan de accountant opdracht verstrekt om bovenstaande meerjarenbegroting te controleren.

B. 1 Interne risicobeheersings- en controle systeem

De planning en control cyclus, beschreven op pagina 7 van dit verslag, is het instrument dat gehanteerd wordt voor de interne risicobeheersing.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Stichting Acis opereert in een dynamische, complexe omgeving. Dit brengt risico's met zich mee. In deze paragraaf geven wij een overzicht dat wij hebben opgesteld aan de hand van het model Risicoanalyse van de PO-Raad:

- sterk dalend of stijgend leerlingenaantal
- een bovengemiddeld ziekteverzuim
- imperatief verlof
- leegstand
- hogere huisvestingslasten
- bezuinigingen door de rijksoverheid
- onderwijskwaliteit
- passend onderwijs
- ongevallen (leerlingen en medewerkers)

Hierna wordt aangegeven hoe wij met de genoemde risico's omgaan en hoe hoog wij de risico's inschatten:

o **Leerlingenaantal**

Het aantal kinderen in onze regio daalt. De leerling is de basis van de bekostiging. Dalende leerlingenaantallen leiden dus onherroepelijk tot lagere inkomsten. Acis beschikt over een groot aantal kleine scholen (minder dan 140 leerlingen). Bij kleinere scholen wordt het effect van krimp op de financiën deels gecompenseerd door een hogere kleine scholen toeslag.

Ongeveer 85% van al onze middelen wordt ingezet ten behoeve van personele kosten. Dalende leerlingenaantallen moeten daarom direct worden vertaald naar een dalende personeelsomvang. De stichting stelt jaarlijks een meerjarig bestuursformatieplan op dat is gebaseerd op de leerlingenontwikkeling per school. Bovenallige medewerkers worden in het risicodragend deel van de formatie (rddf) geplaatst. Zij kunnen na een schooljaar in de rddf ontslagen worden, zodat de inkomsten en uitgaven weer in evenwicht zijn.

Desondanks loopt het schoolbestuur wel een risico. Wanneer de leerlingenprognoses te optimistisch worden ingeschat kan de rddf formatie achteraf ontoereikend blijken te zijn om de lagere inkomsten te compenseren.

Het risico wordt gekwantificeerd op € 250.000. Dit tekort kan ontstaan wanneer de krimp ruim 50 leerlingen hoger ligt dan verwacht.

o **Ziekteverzuim**

Stichting Acis is sinds 2018 niet meer aangesloten bij het Vervangingsfonds (VF) en Eigen Risicodragers geworden. De premie die de Stichting normaliter aan het VF kwijt was wordt nu aan de scholen toegekend en omgezet in extra formatie, zodat de scholen deels zelf in ziektevervangings kunnen voorzien.

Het ziekteverzuim bij Stichting Acis ligt jaarlijks dicht bij het landelijk gemiddelde, maar biedt geen garantie voor de toekomst.

Het gekwantificeerde risico bedraagt € 700.000

- **Imperatief en overig verlof**

De kosten van vervanging als gevolg van bijzondere persoonlijke omstandigheden komen sinds 2015 voor rekening van het schoolbestuur. Wanneer vervanging wegens imperatief verlof bovengemiddeld is, leidt dit tot extra uitgaven.

Bij langdurige afwezigheid van leden van het college van bestuur of beleidsmedewerkers stafbureau kan de noodzaak van vervanging ontstaan. Interim-bestuurders en interim beleidsmedewerkers hanteren een tarief dat fors hoger ligt.

Het gekwantificeerde risico is € 150.000.

- **Leegstand**

Krimp kan leiden tot gedeeltelijke leegstand in schoolgebouwen. Aangezien de vergoeding van het Rijk voor onderhoud en exploitatie ook op het leerlingenaantal van de school is gebaseerd, vormt leegstand een financieel risico.

Wanneer in enig schoolgebouw forse leegstand ontstaat, kan de stichting op grond van artikel 110 van de Wet op het primair onderwijs (een deel van) de leegstand overdragen aan de economisch eigenaar, zijnde de gemeente. De lokalen worden dan aan de onderwijsbestemming onttrokken.

Stichting Acis biedt maatschappelijke partners (peuterspeelzalen, kinderopvang, bibliotheek) de leegstaande lokalen aan tegen een exploitatievergoeding. De leegstand in onze gebouwen is beperkt.

Alleen in het gebouw van De Dubbeldekker in Numansdorp is sprake van aanzienlijke leegstand. Het bestuur heeft hier al meermalen met de gemeente over gesproken. De berekende dotatie aan de Voorziening onderhoud op basis van de nieuwe MOP bedraagt voor het onderhoud van het hele gebouw € 63.530 per jaar. Dit bedrag is niet realistisch voor een school met het huidige leerlingenaantal. In de begroting 2017 van de school hebben wij de dotatie met € 26.027 verlaagd naar € 37.503 per jaar. In de loop van 2016 hebben wij medegebruik in De Dubbeldekker gerealiseerd door SKOC kinderopvang. In 2017 wordt het gebruik door SKOC uitgebreid.

Het risico kwantificeren wij op € 26.027

- **Hogere huisvestingslasten**

Met ingang van 1 januari 2015 is het onderhoud buitenkant van de schoolgebouwen voor primair onderwijs in ons land door-gedecentraliseerd. Tot 1 januari 2015 was het onderhoud buitenkant een verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het betrof een zogenaamde 'koude overdracht'. Dit betekent dat de onderhoudsvoorziening die de gemeente voor de schoolgebouwen had opgebouwd op basis van de onderhoudsplanning niet aan de schoolbesturen is overgedragen. Evenmin is een rapportage opgesteld met betrekking tot de staat van het onderhoud (nulmeting). Het ministerie en de sectororganisaties voor het onderwijs zijn er van uit gegaan dat de onderhoudskosten en de door de schoolbesturen te ontvangen vergoeding op de lange termijn in evenwicht zullen zijn. Wanneer een schoolbestuur aan het begin van de meerjarige onderhoudscyclus hoge onderhoudskosten heeft, kan dit problemen opleveren.

Stichting Acis heeft in 2015 nieuwe meerjarige onderhoudsplanningen laten opstellen. Op basis hiervan is een jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening berekend. Deze is opgenomen in de schoolbegrotingen. De geraamde kosten in de MOP kunnen in de praktijk hoger uitvallen, waardoor een tekort kan ontstaan.

Het risico kwantificeren wij op € 500.000

- **Bezuinigingen door de rijksoverheid**

Onze scholen zijn vrijwel volledig afhankelijk van de bekostiging door het Rijk. Bezuinigingen door de rijksoverheid worden daardoor direct gevoeld. Dit geldt voor alle PO scholen. Het Ministerie van Onderwijs weet dit en kondigt eventuele bezuinigingen dan ook geruime tijd tevoren aan zodat schoolbesturen op het nieuwe beleid kunnen anticiperen. De regering ziet het primair en voortgezet onderwijs als een belangrijke pijler voor economische groei en heeft de laatste jaren nauwelijks op onderwijs bezuinigd en zelfs extra middelen aan het onderwijs beschikbaar gesteld. Tegelijkertijd werden de bestaande vergoedingen (voor exploitatie) echter onvoldoende geïndexeerd.

Het risico dat de stichting onverwachts geconfronteerd wordt met forse bezuinigingen is gering en wordt gekwantificeerd op maximaal € 100.000,- , inclusief de ontoereikende indexatie.

- **Onderwijskwaliteit**

Zwakke of zeer zwakke scholen vormen een risico voor een schoolbestuur. Wanneer ouders onvoldoende vertrouwen hebben in herstel van de onderwijskwaliteit kunnen zij voor een andere school kiezen. Al onze scholen genieten al jarenlang het vertrouwen van de onderwijsinspectie. De stichting volgt de onderwijskundige ontwikkelingen en resultaten op al onze scholen nauwgezet. Ook zetten we sterk in op voortdurende professionalisering van directeuren en leerkrachten. Het risico wordt gekwantificeerd op € 50.000.

- **Ongevallen leerlingen en medewerkers**

Ondanks dat wij veel aandacht besteden aan een veilige speel-, leer- en werkomgeving zijn ongevallen niet geheel uit te sluiten. Binnen een organisatie met ruim 3000 leerlingen en bijna 300 medewerkers is het zeker niet uitgesloten dat er ongevallen plaatsvinden met financiële gevolgen voor het schoolbestuur. Stichting Acis heeft een verzekeringsarrangement gesloten via AON-verzekeringen. Dit verzekeringsmenu is in overleg tussen de verzekeraar en de landelijke sectororganisaties voor het onderwijs samengesteld. Hierdoor zijn in principe alle aansprakelijkheden van het schoolbestuur verzekerd. Wij kwantificeren het risico op maximaal € 200.000,-

Overzicht risico's	Omvang risico
sterk dalend of stijgend leerlingenaantal	€ 250.000
ziekteverzuim	€ 700.000
imperatief en overig verlof	€ 150.000
leegstand	€ 26.027
hogere huisvestingslasten	€ 500.000
bezuinigingen door de rijksoverheid	€ 100.000
onderwijskwaliteit	€ 50.000
ongevallen (leerlingen en medewerkers)	€ 200.000
totaal	€ 1.976.027

Conclusie:

Door het jaarlijks opstellen van een meerjarig bestuursformatieplan wordt het risico op een mismatch tussen inkomsten en loonkosten voorkomen.

Het gekwantificeerde maximale risico voor Stichting Acis bedraagt € 1.976.000 (zie boven). Ondanks dat het allerminst voor de hand ligt dat *alle* risico's zich binnen enig jaar tegelijk zouden voordoen, beschikt Stichting Acis zelfs in dat geval over ruim voldoende middelen om alle tegenvallers te kunnen opvangen.

De algemene reserve had op 31 december 2017 een omvang van € 6.447.542,--. De liquide middelen bedroegen op 31 december 2017 afgerond € 4.334.009,--.

B.3. Verslag Raad van Toezicht

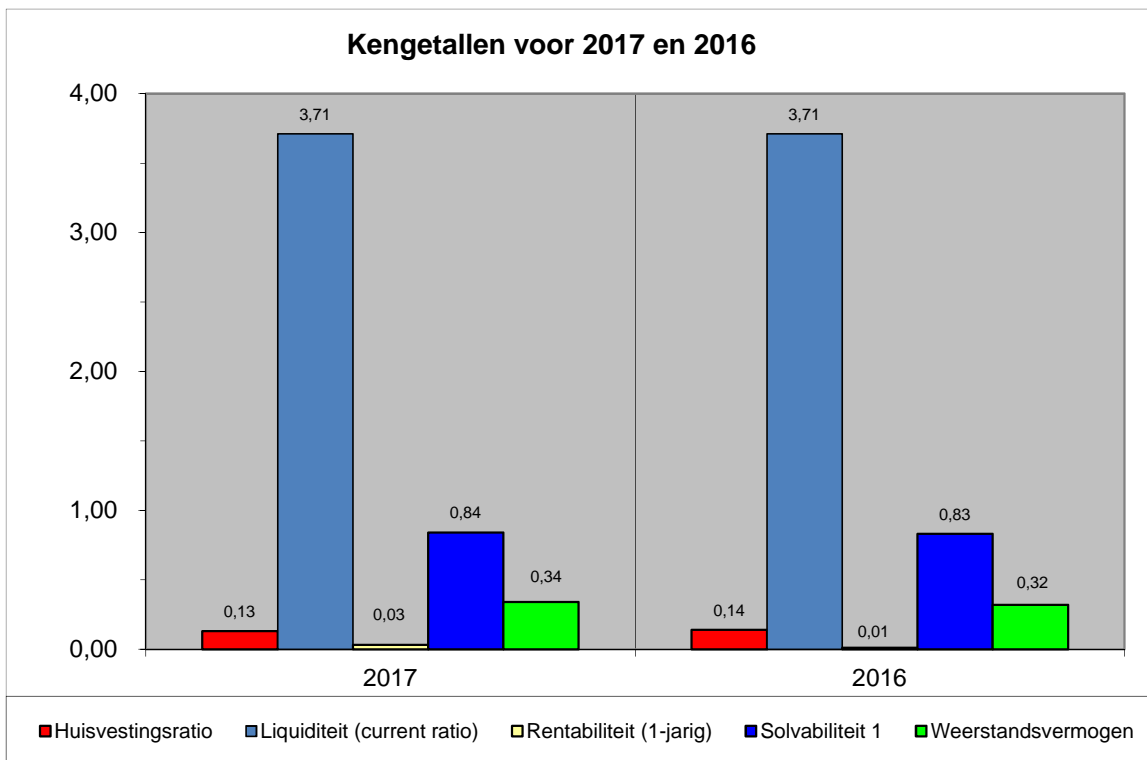
- ***Verslag raad van Toezicht***

Het verslag van de toezichthouder is toegelicht op pagina 38 t/m 43.

KENGETALLEN

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaande kengetallen:

Kengetal	2017	2016	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,13	0,14	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,71	3,71	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,03	0,01	lager dan -0,10
Solvabiliteit	0,84	0,83	kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,34	0,32	kleiner dan 0,05

Hierna vindt u omschrijving van de kengetallen inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	2.219.224		2.371.653	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	79.691		149.311	
<i>Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen</i>		<u>2.298.915</u>		<u>2.520.964</u>
- Totale lasten	18.220.806		18.151.570	
- Financiële lasten	-		4.123	
<i>Som totale lasten en financiële lasten</i>		<u>18.220.806</u>		<u>18.155.693</u>
Kengetal:	0,13		0,14	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de huisvestingsratio gedaald.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	4.336.411		4.600.578	
- Effecten (kortlopend)	-		-	
- Vorderingen	1.260.605		1.078.795	
- Voorraden	-		-	
Vlottende activa	5.597.016		5.679.373	
Kortlopende schulden	1.509.876		1.531.491	
Kengetal:	3,71		3,71	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,71 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

De stichting heeft op 31 december 2017 de beschikking over € 4.336.411 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 1.260.605 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.509.876.

De liquiditeit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de liquiditeitspositie gelijk gebleven.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Resultaat	573.050		232.906	
- Totaal baten	18.793.775		18.384.512	
- Financiële baten	80		4.086	
Som totaal baten inclusief financiële baten	18.793.855		18.388.598	
Kengetal 1-jarig:	0,03		0,01	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 18.793.855, een resultaat behaald van € 573.050. Dit houdt in dat 0,03 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,03 behouden en wordt € 0,97 besteed.

De rentabiliteit is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de rentabiliteitspositie gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	6.447.542		5.874.493	
- Voorzieningen	1.338.408		1.712.981	
Som eigen vermogen en voorzieningen	<u>7.785.950</u>		<u>7.587.474</u>	
Totaal vermogen	<u>9.308.666</u>		<u>9.137.253</u>	
Kengetal:	0,84		0,83	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 84% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 16% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de solvabiliteitspositie gestegen.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	<u>6.447.542</u>		<u>5.874.493</u>	
Totaal vermogen	<u>9.308.666</u>		<u>9.137.253</u>	
Kengetal:	0,69		0,64	

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	<u>6.447.542</u>		<u>5.874.493</u>	
- Totaal baten	18.793.775		18.384.512	
- Financiële baten	80		4.086	
Som totaal baten inclusief financiële baten	<u>18.793.855</u>		<u>18.388.598</u>	
Kengetal:	0,34		0,32	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is het weerstandsvermogen gestegen.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	6.447.542		5.874.493	
- Materiële vaste activa	3.537.646		3.252.530	
Vershil eigen vermogen en materiële vaste activa		2.909.896		2.621.963
- Totaal baten	18.793.775		18.384.512	
- Financiële baten	80		4.086	
Som totaal baten inclusief financiële baten		18.793.855		18.388.598
Kengetal:		0,15		0,14

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Balans totaal	9.308.666		9.137.253	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	1.325.826		1.405.517	
Vershil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		7.982.840		7.731.736
- Totaal baten	18.793.775		18.384.512	
- Financiële baten	80		4.086	
Som totaal baten inclusief financiële baten		18.793.855		18.388.598
Kengetal:		0,42		0,42

FINANCIËEL BELEID

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2017 in vergelijking met 31 december 2016. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa	3.537.646	3.252.530	Eigen vermogen	6.447.542	5.874.493
Financiële vaste activa	174.005	205.350	Voorzieningen	1.338.408	1.712.981
Vorderingen	1.260.605	1.078.795	Langlopende schulden	12.839	18.288
Liquide middelen	4.336.411	4.600.578	Kortlopende schulden	1.509.876	1.531.491
Totaal activa	9.308.667	9.137.253	Totaal passiva	9.308.665	9.137.253

Toelichting op de activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa

In 2017 zijn de scholen de Blieken en de Zevensprong Centrum omgebouwd tot Kindcentrum. Daarnaast is de Boomgaard verhuisd naar het nieuwe multifunctioneel centrum in Mijnsheerenland.

Met het realiseren van deze verbouwingen en verhuizing is er € 393.000 extra geïnvesteerd in interieur, meubilair en ICT apparatuur. Dit veroorzaakt de sterke stijging van de waarde van de vaste activa.

In 2017 is er geen activa oedesinvesteerd.

Financiële vaste activa

De waarde van de Financiële vaste activa wordt uitsluitend gevormd door de betaalde borgsommen aan Snappet voor tablets. De afname wordt veroorzaakt doordat de Klinker en het Anker vanaf schooljaar 17/18 geen gebruik meer maken van de diensten van Snappet.

Vorderingen

De stijging van de omvang van de vorderingen komt voornamelijk door vorderingen op gemeenten i.v.m. renovatie van de Zevensprong en een compensatie voor het onderwijs aan asielzoekerskinderen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen is per balansdatum iets lager dan voorgaand jaar. Dit komt door de investeringen en bestedingen uit de onderhoudsvoorziening t.b.v. de plaatsgevonden renovaties en nieuwbouw.

Toelichting op de passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen

Het exploitatieresultaat 2017 is toegevoegd aan de reserve.

De reserve bestaat per 1-1-2018 alleen nog uit de algemene reserve. De reserve nulmeting is volledig vrijgevallen doordat alle resterende activa nulmeting volledig is afgeschreven in 2017.

Voorzieningen

De afname van de voorziening komt voornamelijk door de bestedingen uit de voorziening groot onderhoud voor de renovatie en verbouw bij de Zevensprong, 't Kraaienest en de Blieken.

Nieuwe wet- en regelgeving vereistte de vorming van een voorziening voor langdurig zieken.

Langlopende schulden

De langlopende schulden bestaan uitsluitend uit in het verleden ontvangen geormerkte subsidies. Deze middelen zijn gebruikt voor het financieren van vaste activa. De de schuld loopt gelijk met de vaste activa die het financiert. Het leid niet tot een kasstroom en heeft daarmee geen invloed op de liquide middelen.

Kortlopende schulden

Er zijn geen bijzondere fluctuaties van de kortlopende schulden te vermelden. De kortlopende schulden omvatten voornamelijk de per balansdatum te betalen crediteuren, loonheffing, premies sociale lasten en pensioenen en reservering vakantiegeld.

Analyse resultaat

De begroting van 2017 liet een positief resultaat zien van € 32.288. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat in boekjaar 2017 van € 573.050: een verschil van € 540.762 met de begroting. Het positief resultaat over het boekjaar 2016 bedroeg € 232.906. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2017 versus realisatie 2016 en realisatie 2017 versus begroting 2017

Onderstaand is een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2017 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2016.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil	Realisatie 2016	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	18.222.496	17.233.008	989.488	17.739.510	482.986
Overige overheidsbijdragen	148.446	126.520	21.926	181.809	-33.363
Overige baten	422.834	308.622	114.212	463.193	-40.359
Totaal baten	18.793.776	17.668.150	1.125.626	18.384.512	409.264
Lasten					
Personele lasten	13.979.390	13.901.159	78.231	13.662.864	316.526
Afschrijvingen	479.450	491.971	-12.521	564.138	-84.688
Huisvestingslasten	2.219.224	1.662.145	557.079	2.371.653	-152.429
Overige lasten	1.542.742	1.590.587	-47.845	1.552.915	-10.173
Totaal lasten	18.220.806	17.645.862	574.944	18.151.570	69.236
Saldo baten en lasten	572.970	22.288	550.682	232.942	340.028
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	80	10.000	-9.920	4.086	-4.006
Financiële lasten	-	-	-	4.123	-4.123
Totaal financiële baten en lasten	80	10.000	-9.920	-37	117
Totaal resultaat	573.050	32.288	540.762	232.906	340.144

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Realisatie 2017 versus realisatie 2016

Het resultaat is ten opzichte van 2016 gestegen met € 340.144. De belangrijkste oorzaken van deze stijging worden hieronder toegelicht.

Rijksbijdragen OCenW

De toename van de rijksbijdragen wordt veroorzaakt door de prijsstijgingen van de normatieve subsidies. Het aantal ingeschreven leerlingen, de belangrijkste factor waarop de bekostigingen bepaald worden, is licht gedaald.

Overige overheidsbijdragen

Deze baten zijn iets lager doordat in 2016 sprake was van enkele incidentele extra bijdragen en ontvangsten over een voorgaand jaar.

Overige baten

De daling van deze baten wordt veroorzaakt doordat de inkomsten uit gedetacheerd personeel zijn gedaald. In 2016 waren 4 personeelsleden gedetacheerd in 2017 was dat er 1. Daarnaast zijn er iets minder inkomsten gerealiseerd uit verhuur en medegebruik.

Personele lasten

In de personele lasten zitten de vergoedingen (negatieve kosten) van het Vervangingsfonds (VF) verwerkt. De stijging van de personele lasten komt voor een groot deel door de uitzonderlijk hoge vergoedingen van het VF in 2016. De vergoedingen waren aanzienlijk hoger dan de vervangingslasten. Voor het VF was 2016 het eerste jaar dat er vergoed werd op basis van normbedragen. Deze normbedragen zijn in 2017 verlaagd. Daarmee is ongeveer € 200.000 van de stijging geen werkelijke stijging van de personele lasten maar een normalisering van de vergoedingen van het VF.

In het verlengde hiervan heeft het VF premiedifferentiatie met een malus over 2016 in rekening gebracht van € 83.000, die tevens bijdraagt aan de stijging.

De loonkosten zelf zijn met ongeveer € 60.000 licht gedaald (dat is inclusief externe medewerkers).

Afschrijvingen

De grote afname van de afschrijvingen komt doordat al het meubilair en leermiddelen dat met de nulmeting in 2005 werd opgenomen op de balans, per 1-1-2017 volledig was afgeschreven en daarmee geen afschrijvingslast meer heeft gegenereerd in 2017.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn met 6% licht gedaald. Voornamelijk veroorzaakt door de iets lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening en minder kosten voor het klein onderhoud.

Overige lasten

De overige lasten zijn vrijwel gelijk gebleven aan het voorgaande jaar.

Financiële baten

De financiële baten bestaan uitsluitend uit rentevergoeding over tegoeden op een spaarrekening. Vanwege de verdere daling van de rentepercentage zijn deze baten verder gedaald.

Financiële lasten

In voorgaande jaren werden in de financiële lasten ook de kosten die de bank in rekening bracht voor het betalingsverkeer en gebruik van de bankrekeningen opgenomen in de financiële lasten.

Vanaf boekjaar 2017 worden in de financiële lasten alleen kosten voor vermogen, zoals rentelasten, opgenomen in de financiële lasten. De bankkosten zijn opgenomen in de overige lasten.

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Realisatie 2017 versus begroting 2017

Het gerealiseerde resultaat 2017 wijkt af van het begrote resultaat over 2017. De belangrijkste oorzaken van deze afwijkingen worden hieronder toegelicht.

Rijksbijdragen OCenW + € 989.488

De gerealiseerde rijksbijdragen liggen aanzienlijk hoger dan was geraamd in de begroting, hieronder de belangrijkste oorzaken:

Prijsveranderingen normatieve sub.	+ €	564.885
Eerste opvang vreemdelingen	+ €	95.552
Groeibekostigingen	+ €	146.515
Subsidie samenvoeging	+ €	124.173
Subsidie voor studieverlof	+ €	12.124
Samenwerkingsverband	+ €	46.238

Op het moment van opstellen van de begroting waren de bekostigingsprijzen voor 2017 nog niet bekend en zijn de prijzen gehanteerd die op dat moment toegepast werden. Dit is de belangrijkste oorzaak dat het resultaat uiteindelijk hoger is uitgevallen.

De bekostiging eerste opvang vreemdelingen wordt ontvangen voor ingeschreven asielzoekerskinderen. In de begroting was rekening gehouden met de bekostiging, maar het aantal leerlingen viel hoger uit dan verwacht. Het is volledig besteed aan het onderwijs aan deze leerlingen.

De groeibekostiging is toegekend voor de sterke toename van het totaal, bij Acis ingeschreven, aantal leerlingen in schooljaar 16/17 ten opzichte van teldatum 1-10-2015.

De subsidie samenvoeging wordt ontvangen voor in het verleden gefuseerde scholen.

Het samenwerkingsverband heeft de bijdrage voor de basisondersteuning voor schooljaar 17/18 verhoogd. Daardoor zijn deze baten hoger uitgevallen.

Overige overheidsbijdragen + € 21.926

Dit overschot wordt veroorzaakt doordat van de gemeente Cromstrijen subsidie voor schoolbegeleiding is ontvangen voor de periode 2014 t/m 2016.

Overige baten + € 114.212

Er zijn enkele subsidies aangevraagd na het opstellen van de begroting. Daarnaast zijn er arrangementen voor leerlingen toegekend door Vision en Auris en zijn bijdragen van het samenwerkingsverband verhoogd.

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Uitgaven voor nieuwe huisvesting worden gefinancierd door de gemeente. Uitgaven voor renovatie worden voorzien in een meerjaren onderhoudsplan.

Het beleid is als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

Treasuryverslag

De Stichting hanteert een eigen treasurystatuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financieringsbeleid dienen in te richten.

Het treasurystatuut is in 2017 aangepast en voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten 2016.

Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. Er wordt niet belegd of beleend.

De Stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd en houdt zich minimaal aan de Regeling Beleggen, lenen en derivaten 2016. Er is alleen gebruik gemaakt van rekening courant rekeningen en van een spaarrekening.

De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. De rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank.

Verslag van de Raad van Toezicht Acis over de zittingsperiode januari tot en met december 2017

Inleiding

Dit verslag is bedoeld als een verantwoording van de Raad van Toezicht (hierna aangeduid met RvT) over zijn toezichtsbevindingen en -activiteiten aan de stakeholders van de onderwijsorganisatie Acis, waarop de RvT intern toezicht uitoefent. Die stakeholders zijn in de eerste plaats het gemeenschappelijk orgaan, de vijf gemeentebesturen in de Hoeksche Waard, de medewerkers van de scholen die door Acis in stand worden gehouden, de overige medewerkers van Acis en de ouders van de leerlingen. De relatie met de stakeholders wordt als volgt ingevuld: Het CvB betreft de stakeholders bij voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het beleid en de RvT legt publieke verantwoording af d.m.v. dit verslag en door incidentele publicaties op de website.

Door middel van dit jaarverslag legt de RvT de verantwoording af die volgens artikel 6 lid 4 van de statuten wordt gevraagd: 'het jaarlijks, middels het jaarverslag, afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden van de raad van toezicht...'

Dit verslag sluit aan op het bestuursverslag 2017 dat door de RvT is goedgekeurd.

Raad van Toezicht: interne ontwikkelingen en functioneren.

Ontwikkeling:

Sinds augustus 2012 is de RvT actief. Sinds de start is de RvT in samenwerking met het CvB (College van Bestuur) bezig geweest de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de RvT in te vullen en het toezicht te systematiseren.

In 2017:

- Vormde het eerder vastgestelde toezichtplan het de leidraad voor het toezicht.
- Is de beoogde realisatie van IKC's niet verlopen zoals beoogd, o.a. doordat de visies van de besturen van Spelenderwijs en Acis zich niet synchroon ontwikkelden.
- Heeft de gang van zaken geleid tot een klacht van Spelenderwijs over het bestuur van Acis aan de RvT van Acis
- Zag de RvT zich genoodzaakt zich te beraden op het eigen functioneren, vooral waar het de verantwoordelijkheden van de RvT in relatie tot de verantwoordelijkheden van het bestuur betreft

Zelfevaluatie Raad van Toezicht:

In de vergadering van 16 februari 2017 is het jaar 2016 geëvalueerd vanuit de vraag of wij doen wat was voorgenomen. We hebben vastgesteld dat in hoofdlijnen conform het toezichtplan is gewerkt met uitzondering van een bezoek van een school door de RvT zoals in het toezichtplan is opgenomen. In de periode volgend op deze evaluatie dat het toezichtplan en de invulling door de RvT voldoende waren bij 'going concern' maar niet toereikend als de ontwikkelingen (zie realisatie IKC's) extra scherpte vragen. De RvT heeft hier aanleiding in gezien zich diepgaand te beraden op de eigen taken en verantwoordelijkheden met bijbehorend gedrag en op de verhouding van deze taken en verantwoordelijkheden tot die van het bestuur. Gelet op de nauwe samenwerking (organisatorisch en personeel) met de stichting OVO (Openbaar voortgezet onderwijs Hoeksche Waard) is contact gelegd met de RvT van OVO om gezamenlijk stappen te zetten in aanpassing en vernieuwing van het toezichtkader. Daartoe heeft enkele malen gezamenlijk overleg plaatsgevonden en is op 17 januari 2018 een gezamenlijke (bestuur plus beide raden van toezicht) studiedag o.l.v. een externe (H. Nijkamp) georganiseerd. De uitkomsten daarvan zullen in 2018 worden vertaald naar een geactualiseerd toezichtkader.

Klacht bestuurder

In het verslagjaar heeft de Stichting Spelenderwijs bij de RvT een klacht gedeponereerd over het handelen van de bestuurder m.b.t. de samenwerking tussen Spelenderwijs en Acis. De RvT heeft de klacht uitvoering onderzocht: Het principe van hoor en wederhoor is toegepast; de governancecode,

integriteitscode en klachtenprocedure zijn gevolgd; de RvT heeft zich laten bijstaan door een externe jurist.

De RvT heeft de klachten ongegrond verklaard.

Deskundigheid:

De RvT heeft voor deze ontwikkelingen gebruik gemaakt van de kennis die binnen de Raad beschikbaar is. Naar het oordeel van de raad is voldoende en gedifferentieerde deskundigheid beschikbaar binnen de raad. Vanuit de RvT zijn enkele scholingsbijeenkomsten/conferenties bezocht om de actuele ontwikkelingen te volgen. Het jaarcongres van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI) is door enkele leden bezocht.

Herbenoeming leden RvT.

In 2016 werd de eerste periode van de RvT – en daarmee van alle leden – beëindigd en zijn vervolgens alle leden herbenoemd. In het vorige verslag werd opgemerkt: *‘De RvT zal zich de komende jaren beraden op de vraag hoe de continuïteit kan worden geborgd.’* Inmiddels is overleg gepland met het GO om te bespreken hoe de continuïteit zeker gesteld kan worden.

GMR

In 2015 hebben wij contact gezocht met de g.m.r. wat resulteerde in gemeenschappelijk overleg op 19 januari en 25 oktober 2016. In 2017 heeft geen overleg plaats gevonden met de GMR.

Informatie:

De RvT heeft de stellige overtuiging over voldoende informatie te beschikken. De bestuurders verschaffen open en actief de informatie die de RvT nodig heeft. De RvT is in het verslagjaar niet geconfronteerd met verrassingen.

In aanvulling op de informatie van de bestuurder werd de RvT geïnformeerd door:

- de accountant
- de staffunctionaris financiën
- de onderwijskundig medewerker

In de reflectie van de RvT en de voorbereiding van het nieuwe toezichtkader is de vraag gerezen of er wel voldoende informatie beschikbaar is vanuit de omgeving, vanuit de externe belanghebbenden. In 2018 zullen we een antwoord formuleren op deze vraag.

Inspectie

In oktober 2017 heeft de RvT een gesprek gehad met de inspectie op verzoek van de inspectie. De aanleiding daartoe was het nieuwe toezichtkader waarin de inspectie eerst kennisneemt van de zienswijze van de RvT m.b.t. (interne) kwaliteitszorg en via de bestuurder zicht wil krijgen op de inrichting van de kwaliteitszorg door het bestuur. Vervolgens wordt in het zgn. verificatieonderzoek nagegaan of de realiteit op de scholen in overeenstemming is met het beeld en het oordeel van het bestuur. Het onderzoeksverslag is beschikbaar gekomen na het verslagjaar en bevestigt het beeld uit eerdere jaren: kwaliteitszorg vanuit het bestuur in orde; Acis waarden herkenbaar in de scholen; alle scholen voldoende en enkele scholen goed/excellent.

Governancecode:

In de statuten is vastgelegd dat de Code Goed bestuur leidraad is voor het handelen in de organisatie. De eerdergenoemde reflectie en zelfevaluatie resulteren in een geactualiseerd toezichtkader waarin de governancecode wordt verwerkt.

Bezoldiging:

De leden van de RvT ontvangen als vergoeding een jaarbedrag dat door de gemeenten (via het gemeenschappelijk orgaan) is vastgesteld. Gedurende de zittingsperiode is de jaarvergoeding niet

aangepast en bij de start van de nieuwe zittingsperiode evenmin. De WNT (Wet normering topinkomens) wordt in acht genomen: de vergoeding ligt ruim beneden de grens die door de WNT wordt gesteld.

Jaarbedrag voorzitter: € 3450 bruto (inclusief BTW en loonheffing)

Jaarbedrag lid: € 1725 (inclusief BTW en loonheffing).

Aandachtspunten in 2017.

Naast de gebruikelijke punten uit de beleidscyclus en het toezichtplan heeft de RvT in 2017 zich beziggehouden met de volgende punten:

** Het personeelsbestand in het onderwijs.*

Er is en dreigt een tekort aan leraren in het onderwijs, vooral bij vervanging voor (ziekte)verzuim. Voor de continuïteit en – daarmee – de kwaliteit is het van het grootste belang dat Acis kan beschikken over voldoende en goede leraren. De RvT volgt nauwgezet de ontwikkelingen m.b.t. personeelsbeleid, m.b.t. reductie ziekteverzuim en het beleid gericht op beschikbaar hebben en houden van voldoende gekwalificeerd personeel. In dat kader worden met grote instemming van de RvT een deel van de reserves aangewend voor het investeren in mensen.

** Vervangingsfonds.*

In het verslagjaar is besloten het vervangingsfonds te verlaten. De middelen (premie) worden aangewend om aan de scholen structurele formatie te verbinden t.b.v. de vervanging bij verzuim. Aan deze middelen worden eigen middelen (zie boven) toegevoegd.

** De eenzijdige focus op cijfermatige opbrengsten.*

De laatste jaren lijkt het er sterk op, dat scholen publiek (en door de inspectie) vooral worden beoordeeld op basis van de cijfermatige opbrengsten bij lezen, spellen en rekenen. In de inspectie beoordeling staan deze opbrengsten centraal en de publieke lijsten van goede en minder goede scholen zijn eveneens op deze opbrengsten gebaseerd. De RvT ontkent uiteraard niet het belang van goed onderwijs in 'the basics', maar is beducht voor de inmiddels herkenbare gevolgen als 'teaching to the test' en de verminderde aandacht voor andere curriculumonderdelen. Het onderwijsaanbod omvat (veel) meer dan meetbare aspecten van taal, lezen en rekenen: er zijn ook belangrijke pedagogische waarden en het curriculum omvat meer vakken dan de genoemde. Het uitgangspunt 'elk kind de beste basis' impliceert bovendien dat aan de kinderen de mogelijkheden worden geboden op hun school het beste uit zichzelf te halen, ook als dat niet de allerhoogste Cito-scores zou opleveren.... Een goede ontwikkeling is, dat het nieuwe toezichtkader van de inspectie 'breder kijkt' voor wat betreft de inhoud van het onderwijs en naast de opbrengsten aandacht geeft aan de processen en ontwikkelingen in de scholen. De RvT vindt dat een goede ontwikkeling.

** De innovatie van het onderwijs op onze scholen.*

In het verslagjaar heeft de RvT enige malen aandacht besteed aan de vraag hoe invulling gegeven kan worden aan innovatie op de scholen. De RvT is er zich bewust van dat de verantwoordelijkheid voor de onderwijskundige ontwikkelingen bij de teams en schoolleidingen berust. Niettemin kan de vraag gesteld worden f en hoe de innovatie gestimuleerd en/of gefaciliteerd kan worden. Voor dit laatste heeft de RvT enkele malen aandacht gevraagd.

** De integrale kindcentra.*

In het verslagjaar heeft de RvT op initiatief van het CvB enige malen aandacht besteed aan de vraag hoe invulling gegeven kan worden aan Integrale kindcentra in de Hoeksche Waard. In 2017 zijn voorbereidingen getroffen door het CvB om tot inrichting daarvan te komen.

** Vertrek bestuurder.*

In het verslagjaar heeft de heer G. Denneboom zich genoodzaakt gezien op basis van

privéomstandigheden zijn werkzaamheden te beëindigen. De RvT heeft zijn erkentelijkheid uitgesproken voor de betekenis die de heer Denneboom voor de ontwikkeling van Acis heeft gehad. In het verslagjaar is de vacature (nog) niet ingevuld. RvT en bestuur beraden zich op de vraag hoe het bestuur tegen de achtergrond van nieuwe ontwikkelingen (vormgeving aan het perspectief 0 – 18) het best ingericht en (persoonlijk) ingevuld moet worden.

** Privacy en AVG (Algemene verordening gegevensbescherming).*

Voor de RvT was en is de bescherming persoonsgegevens en de invoering van de AVG een punt van aanhoudende aandacht.

Vergaderingen.

De RvT had in 2017 reguliere vergaderingen op 16 februari, 13 april, 20 april, 31 augustus, 25 oktober en 21 december.

De RvT heeft o.a. besluiten genomen en gesproken over:

Datum	Onderwerp
16 februari	Jaarverslag Jaarverslag RvT Risicoparagraaf Zelfevaluatie
20 april	Jaarverslag en jaarrekening Meerjaren bestuursformatieplan
31 augustus	Rooster van aftreden RvT Vertrek bestuurder Klacht Spelenderwijs
25 oktober	Begroting 2018 Integraal kindcentrum Hoeksche Waard Reglement GMR Beleid startende leerkrachten
21 december	Jaarplan 2018 Onderwijs en kwaliteit (Opbrengsten) Inspectieverslag Onderwijsontwikkelingen Personeelsbeleid en -regelingen

Vaste punten in deze vergaderingen waren:

- Bestuursinfo: Informatie over diverse beleidsterreinen door CvB.
- Financiën: Kwartaalrapportages/softcloses.

Verantwoording doelmatigheid:

Bij de bespreking van de financiële documenten uit de beleidscyclus (meerjarenraming, begroting, kwartaalrapportages, jaarrekening) ziet de RvT erop toe dat de middelen die de overheid ter beschikking stelt doelmatig worden aangewend. D.w.z. dat alle middelen dat de middelen direct of op termijn gericht zijn op (de kwaliteit van) het onderwijsproces en op wat daartoe voorwaardelijk is: personeel, materieel.

De RvT ziet erop toe en – waar nodig – stimuleert dat de middelen daadwerkelijk worden ingezet met inachtneming van de noodzakelijke buffer voor risico's.

Tijdens de vergadering van 20 april (bespreking jaarverslag/jaarrekening met de accountant) werd de RvT van de Stichting OVO Hoeksche Waard uitgenodigd als gast aanwezig te zijn.

De agenda van de vergadering wordt voorbereid door het bestuur en de vz. van de RvT. De conceptagenda wordt vooraf naar de RvT leden gestuurd met het verzoek desgewenst agendapunten toe te voegen of te amenderen. Voorafgaand aan elke RvT vergadering vindt kort voorbereidend overleg plaats door de RvT leden. De vergaderingen 2017 werden bijgewoond door het CvB. De vergadering van 20 april is gedeeltelijk bijgewoond door de accountant en de controller, de vergadering van 21 december is gedeeltelijk bijgewoond door de stafmedewerker onderwijs. De secretariële ondersteuning werd verzorgd door Mw. M. Koster.

Naast deze reguliere vergaderingen heeft de RvT enkele malen apart en met de RvT van OVO over het eigen functioneren en de aanpassingen van het toezichtkader (zie: zelfevaluatie RvT). In 2018 zullen de uitkomsten hiervan worden neergelegd in een nieuw toezichtkader.

Decharge CvB.

Doordat de stukken de RvT vergadering zijn gepasseerd en door de RvT als vastgestelde beleidsdocumenten zijn geaccepteerd dan wel formeel zijn goedgekeurd, heeft de RvT de formele verantwoordelijkheid voor deze beleidsdocumenten genomen en feitelijk decharge verleend aan het bestuur van Acis. In 2018 zal het jaarplan de basis vormen voor de beoordeling.

Wat gaat goed en wat vraagt aandacht?

De RvT heeft in het verslagjaar met opnieuw genoegen kunnen vaststellen dat de Stichting Acis een geoliede en zeer professionele organisatie is.

De Stichting werkt met een strategisch beleidsplan, een meerjarenbegroting, schoolplannen en een bestuursverslag met jaarrekening. De beleidscyclus is rond en kan vanuit de onderscheiden verantwoordelijkheden verder worden ingevuld, uitgevoerd en beoordeeld. De inrichting van de beleidscyclus is volgens de RvT adequaat en aanpassingen zijn niet nodig.

De RvT heeft ervaren dat door de leiding van Acis en het stafbureau betrokken en gedegen wordt gewerkt. De informatie die de RvT voor het interne toezicht nodig heeft, wordt door het CvB en/of de stafafdelingen tijdig, accuraat en transparant verstrekt. Op grond van die informatie is de RvT tot het oordeel gekomen dat Acis de kerntaak – het verzorgen van onderwijs en begeleiding – goed invult. Dit blijkt ook uit het kwaliteitsoordeel van de onderwijsinspectie. Volgens de inspectie staan alle scholen 'in het groen', d.w.z. dat de inspectie de resultaten op geen enkele school als zwak beoordeelt en op geen enkele school intensief toezicht nodig vindt. Positief geformuleerd: volgens de inspectie doen de Acis-scholen het gewoon goed.

Samenstelling Raad van toezicht.

In de RvT hadden zitting de heren P. Bakhuizen, P.M.A. Homminga, H. Gerlach, M. Toet en B. de Koning (voorzitter). Na de herbenoeming is de samenstelling ongewijzigd gebleven. Naar het oordeel en naar de ervaringen van de raad is de samenstelling adequaat: er is voldoende spreiding in deskundigheid en voldoende diversiteit in de inbreng vanuit de verschillende leden.

In dit jaarverslag zijn gegevens opgenomen over de achtergrond van de leden van de RvT: zie bijlage.

Tot slot.

De Raad van Toezicht heeft ervaren dat binnen alle geledingen van de organisatie het belang van de organisatie voorop wordt gesteld. Vanuit dat perspectief konden verschillen in optiek en verantwoordelijkheden worden besproken en kon de RvT onafhankelijk het interne toezicht uitvoeren. De Raad heeft ook dit jaar weer grote waardering voor de inspanningen van het College van Bestuur, directie en de medewerkers van de scholen en overige Acis-medewerkers en voor de resultaten die hierdoor zijn bereikt.

Puttershoek, maart 2018

De Raad van Toezicht van de Stichting Acis

Bijlage: Achtergrond leden RvT: Huidige en/of voormalige hoofdfunctie en huidige nevenfunctie(s).

Naam	Geb. Datum	Hoofdfunctie	Nevenfuncties	Benoemd
P.M.A.Homminga MCM	05-11-1964	Ambtenaar	<ul style="list-style-type: none"> • Lid van de RVT van ACIS • Lid van de RVT van Ovo HW 	1-8-2016
Mr. M.J. Toet	3-3-1952	(Gepensioneerd) Directeur Bestuursdienst gemeente Rotterdam	<ul style="list-style-type: none"> • Vz. Raad van Toezicht Bibliotheek de Boekenberg Spijkenisse. • Vz. Bestuur Stichting Stras te Rotterdam (ontwikkeling lesmaterialen mensen met Down). • Vz. Raad van Bestuur Stichting Zomerkind te Nieuw-Beijerland (kinderdagcentrum EMB-kinderen). • Raad van Toezicht Nico Adriaanstichting te Rotterdam (opvang en dagbesteding dakloze verslaafden en uitgeprocedeerde asielzoekers). • Bestuurder Stichting Capelle Werkt (re-integratiebedrijf gemeenten Capelle, Krimpen en Zuidplas). • Adviseur Stichting Zomervilla te Korendijk (woonvoorziening EMB-kinderen) 	1-8-2016
Drs. H.R.J.H. Gerlach MTL	26-12-1959	Opleidingsmanager hogeschool	<ul style="list-style-type: none"> • Lid van de RVT van ACIS 	1-8-2016
Drs. P. Bakhuizen RA	30-11-1969	Chief Audit Executive Eneco	<ul style="list-style-type: none"> • Vz. Rekenkamercommissie Hoeksche Waard • Lid RvT Acis • Docent Nyenrode 	1-7-2016
Drs. B de Koning	31-10-1947	(Gepensioneerd) bestuurder schoolbegeleidingsdienst.	<ul style="list-style-type: none"> • Vz. RvT OSG Schoonoord, Zeist • Vz. Samenwerkingsverband P.O. ZOUT • Vz. RvT Acis • Vz. Stichting Vreedzaam (onbez.) • Directeur basisschool Op Dreef, Utrecht 	1-8-2016

JAAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Continuïteit

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard is aan te merken als een verbonden partij. Er hebben financiële transacties tussen de partijen plaatsgevonden. De aard van de verbondenheid is alleen bestuurlijk.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Gebouwen	180	6,67%	n.v.t.
Terreininventaris	180	6,67%	n.v.t.
Permanent	480	2,50%	n.v.t.
Semi-Permanent	120	10,00%	n.v.t.
Noodlokalen	120	10,00%	n.v.t.
Onderwijsleerpakketten	108	11,11%	500
ICT	60	20,00%	500
ICT netwerken	120	10,00%	500
Servers	60	20,00%	500
Telefooncentrale	120	10,00%	500
Digiborden	60	20,00%	500
Digiborden Touchscreens	120	10,00%	500
Kantoorinventaris	240	5,00%	500
Schoolinventaris	240	5,00%	500
Onderwijskundige apparatuur & machines	60	20,00%	500
Huishoudelijke apparatuur	60	20,00%	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Terreinen

Terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uitsluitend uit een algemene reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2017 wordt bepaald. De berekening is als volgt:
Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) -/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2017 wordt er gerekend met een rekenrente van 0,70%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 1,30% is.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening voor langdurig zieke werknemers

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 96,60%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

En vergelijkende cijfers 2016. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	3.537.646		3.252.530	
1.1.3	Financiële vaste activa	174.005		205.350	
	<i>Totaal vaste activa</i>		<u>3.711.651</u>		<u>3.457.880</u>
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.260.605		1.078.795	
1.2.4	Liquide middelen	4.336.411		4.600.578	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		<u>5.597.015</u>		<u>5.679.373</u>
	TOTAAL ACTIVA		<u>9.308.666</u>		<u>9.137.253</u>
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	6.447.542		5.874.493	
2.2	Voorzieningen	1.338.408		1.712.981	
2.3	Langlopende schulden	12.839		18.288	
2.4	Kortlopende schulden	1.509.876		1.531.491	
	TOTAAL PASSIVA		<u>9.308.666</u>		<u>9.137.253</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017
En vergelijkende cijfers 2016

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	18.222.496		17.233.008		17.739.510	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	148.446		126.520		181.809	
3.5 Overige baten	422.834		308.622		463.193	
<i>Totaal baten</i>		<u>18.793.775</u>		<u>17.668.150</u>		<u>18.384.512</u>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	13.979.390		13.901.159		13.662.864	
4.2 Afschrijvingen	479.450		491.971		564.138	
4.3 Huisvestingslasten	2.219.224		1.662.145		2.371.653	
4.4 Overige lasten	1.542.742		1.590.587		1.552.915	
<i>Totaal lasten</i>		<u>18.220.806</u>		<u>17.645.862</u>		<u>18.151.570</u>
<i>Saldo baten en lasten</i>		<u>572.969</u>		<u>22.288</u>		<u>232.942</u>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	80		10.000		4.086	
6.2 Financiële lasten	-		-		4.123	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<u>80</u>		<u>10.000</u>		<u>-37</u>
Totaal resultaat		<u><u>573.050</u></u>		<u><u>32.288</u></u>		<u><u>232.906</u></u>

KASSTROOMOVERZICHT 2017
En vergelijkende cijfers 2016

Ref.	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		572.969		232.942
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	479.450		564.138
- Mutaties voorzieningen	2.2	-374.573		357.894
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		104.877		922.031
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2	-181.810		653.472
- Kortlopende schulden	2.4	-21.615		-22.877
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-203.425		630.595
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		474.421		1.785.568
Ontvangen interest	6.1.1	80		4.086
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		474.502		1.785.532
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-764.565		-402.161
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2	-		85.560
Overige investeringen in financiële vaste activa	1.1.3	31.345		4.800
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-733.220		-311.801
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	2.3	-5.449		-
Aflossing langlopende schulden	2.3	-		-5.832
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-5.449		-5.832
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Mutatie liquide middelen	1.2.4	-264.167		1.467.898
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
		2017		2016
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		4.600.578		3.132.680
Mutatie boekjaar liquide middelen		-264.167		1.467.898
Stand liquide middelen per 31-12		4.336.411		4.600.578

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.2 Terreinen & Terrein inventaris	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	1.1.2.5 Vaste bedrijfs- activa in uitvoering en voortuit- betalingen op MVA	1.1.2.6 Niet aan de bedrijfsuit- oefening dienstbare MVA	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 01-01-2017							
Verrijgings- of vervaardigingsprijs	1.674.585	280.266	5.318.963	2.409.118	-	-	9.682.933
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	520.069	29.265	3.917.656	1.963.412	-	-	6.430.403
Materiële vaste activa per 01-01-2017	1.154.516	251.001	1.401.308	445.706	-	-	3.252.530
Verloop gedurende 2017							
Investerings	-	-	604.368	160.197	-	-	764.565
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	74.340	5.351	277.807	121.952	-	-	479.450
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie gedurende 2017	74.340-	5.351-	326.561	38.245	-	-	285.115
Stand per 31-12-2017							
Verrijgings- of vervaardigingsprijs	1.674.585	280.266	5.923.332	2.569.315	-	-	10.447.498
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	594.409	34.616	4.195.463	2.085.364	-	-	6.909.852
Materiële vaste activa per 31-12-2017	1.080.176	245.650	1.727.869	483.951	-	-	3.537.646

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2017	Investe- ringen 2017	Desinves- teringen 2017	Waarde- verandering 2017	Resultaat 2017	Boek- waarde 31-12-2017
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Overige vorderingen	205.350	9.755	41.100	-	-	174.005
	Totaal Financiële vaste activa	205.350	9.755	41.100	-	-	174.005

1.1.3.8	Overige vorderingen	Boek- waarde 1-1-2017	Verstrekte leningen 2017	Aflossingen 2017	Waarde- verandering 2017	Resultaat 2017	Boek- waarde 31-12-2017
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8.3	Waarborgsommen	205.350	9.755	41.100	-	-	174.005
	Totaal Overige vorderingen	205.350	9.755	41.100	-	-	174.005

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.2.1	Debiteuren	6.233		-	
1.2.2.2	OCW	867.374		866.150	
1.2.2.3	Gemeenten	184.486		83.301	
1.2.2.10	Overige vorderingen	17.913		6.877	
	<i>Subtotaal vorderingen</i>		1.076.006		956.328
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	67.186		43.625	
1.2.2.14	Te ontvangen interest	81		4.086	
1.2.2.15	Overige overlopende activa	117.333		74.755	
	<i>Overlopende activa</i>		184.600		122.466
	Totaal Vorderingen		1.260.605		1.078.795

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	1.484		346	
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	4.334.927		4.600.232	
	Totaal liquide middelen		4.336.411		4.600.578

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	5.840.968	606.116	458	6.447.542
2.1.1.2 Bestemmingsreserve nulmeting	33.524	-33.066	-458	-
Totaal Eigen vermogen	5.874.492	573.050	-	6.447.542

2.2 Voorzieningen

	Stand per 01-01-2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	287.374	52.981	38.541	-	-	301.815	71.845	125.263	104.706
2.2.3 Voorzieningen voor groot onderhoud	1.425.607	1.082.371	1.471.384	-	n.v.t.	1.036.593	796.771	239.822	-
Totaal Voorzieningen	1.712.981	1.135.352	1.509.925	-		1.338.408	868.616	365.085	104.706

**2.2.1 Personele
voorzieningen**

	Stand per 01-01-2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Jubileum-voorziening	287.374	12.377	38.541	-	0,7%	261.210	35.056	121.448	104.706
2.2.1.6 Langdurig zieken	-	40.604	-	-	n.v.t.	40.604	36.789	3.815	-
Totaal personele voorzieningen	287.374	52.981	38.541	-		301.815	71.845	125.263	104.706

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 01-01-2017	Aangege- lene in 2017	Aflossing in 2017	Stand per 31-12-2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
2.3.7 Overige langlopende schulden	18.288	-5.449	-	12.839	4.978	7.861
Totaal Langlopende schulden	18.288	-5.449	-	12.839	4.978	7.861

2.3.7 Overige langlopende schulden

	Stand per 01-01-2017	Aangege- lene in 2017	Aflossing in 2017	Stand per 31-12-2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
2.3.7.5 Vooruitontvangen investeringssubsidies	18.288	-5.449	-	12.839	4.978	7.861
Totaal overige langlopende schulden	18.288	-5.449	-	12.839	4.978	7.861

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
2.4.1 Schulden aan groepsmaatschappijen	16.622	-
2.4.8 Crediteuren	259.463	307.091
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	569.156	581.669
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen	163.027	141.208
2.4.12 Overige kortlopende schulden	11.722	5.799
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>	<i>1.019.990</i>	<i>1.035.767</i>
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW	20.586	-
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	5.449	5.832
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	3.490	-
2.4.17 Vakantiegeld	427.734	433.255
2.4.18 Te betalen interest	-	391
2.4.19 Overige overlopende passiva	32.628	56.247
<i>Overlopende passiva</i>	<i>489.887</i>	<i>495.725</i>
Totaal Kortlopende schulden	1.509.876	1.531.492

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	16.667.218		16.025.452		16.433.280	
	Totaal Rijksbijdrage		16.667.218		16.025.452		16.433.280
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	950.069		648.586		764.066	
	Totaal Rijksbijdragen		950.069		648.586		764.066
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		605.208		558.970		542.164
	Totaal Rijksbijdragen		18.222.496		17.233.008		17.739.510

3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	148.446		126.520		181.809	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		148.446		126.520		181.809
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		148.446		126.520		181.809

3.5	Overige baten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	222.280		215.720		245.227	
3.5.2	Detachering personeel	18.460		14.000		74.556	
3.5.4	Sponsoring	520		-		-	
3.5.10	Overige	181.574		78.902		143.410	
	Totaal overige baten		422.834		308.622		463.193

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	10.162.530		13.061.768		10.345.425	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.450.290		-		1.480.193	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	355.519		-		332.401	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	442.111		-		573.249	
4.1.1.5	Pensioenpremies	1.352.588		-		1.196.450	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		13.763.038		13.061.768		13.927.718
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	52.981		30.000		56.702	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	233.462		137.250		148.879	
4.1.2.3	Overig	517.044		572.141		365.116	
	Totaal overige personele lasten		803.488		739.391		570.697

4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel			
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	488.329	-100.000	708.630
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	98.807	-	126.922
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel	587.136	-100.000	835.552
	Totaal personele lasten	13.979.390	13.901.159	13.662.864

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 290 in 2017 (2016: 294). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bestuur / Management	30	30
Personeel primair proces	248	250
Ondersteunend personeel	12	14
Totaal gemiddeld aantal werknemers	290	294

4.2	Afschrijvingen	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
		€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	479.450	491.971	564.138
	Totaal afschrijvingen	479.450	491.971	564.138

4.3	Huisvestingslasten	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
		€	€	€
4.3.1	Huur	27.762	26.000	3.351
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	178.651	118.000	218.813
4.3.4	Energie en water	314.726	340.500	303.190
4.3.5	Schoonmaakkosten	475.035	487.815	479.928
4.3.6	Belastingen en heffingen	76.262	70.900	80.532
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	1.082.371	532.527	1.205.295
4.3.8	Overige	64.417	86.403	80.544
	Totaal huisvestingslasten	2.219.224	1.662.145	2.371.653

4.4	Overige lasten	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
		€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	574.498	494.350	507.403
4.4.2	Inventaris en apparatuur	17.135	15.825	11.431
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	465.557	576.834	491.591
4.4.5	Overige	485.552	503.578	542.490
	Totaal overige lasten	1.542.742	1.590.587	1.552.915

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1 Controle van de jaarrekening		21.296		25.000		20.298
4.4.1.1.2 Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3 Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4 Andere niet-controlediensten		-		-		-
		<u>21.296</u>		<u>25.000</u>		<u>20.298</u>

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en vorig boekjaar.

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		80		10.000		4.086
Totaal financiële baten		<u>80</u>		<u>10.000</u>		<u>4.086</u>

6.2 Financiële lasten	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten		-		-		4.123
Totaal financiële lasten		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>4.123</u>

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2017		
		€	€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)			606.116
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>			
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-33.066		
2.1.2	Totaal bestemmingsreserves publiek		-33.066	
	<u>Totaal bestemmingsreserves</u>			-33.066
	Totaal resultaat			573.050

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij

Statutaire naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat jaar 2017	Omzet 2017	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname percentage	Consolidatie ja/nee
				€	€	€			
Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard	Stichting	Oud-Beijerland	4	3.847.164	7.481	14.533.692	Nee	0%	Nee
Stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard	Stichting	Binnenmaas	4	1.250.426	429.165	2.551.303	Nee	0%	Nee
Totaal				<u>5.097.590</u>	<u>436.646</u>	<u>17.084.995</u>			

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verbonden partij	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie	
Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard	Het aanbieden van hoogstaand openbaar voortgezet onderwijs	Voorzitter:	College van bestuur: L.J. van Heeren Raad van toezicht
		Voorzitter:	B. de Koning
		Leden:	P. Homminga C. de Liefde J. van der Linden G.J. Onnink

De transacties tussen de instelling en de met haar verbonden partijen zijn:

Verbonden partij	Transactie	2017		2016	
		€	€	€	€
Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard	Detachering personeelsleden	14.754	53.556		
Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard	Overige verrekeningen	20.166	9.932		
Stichting SWV Passend primair Onderwijs Hoeksche Waard	Ondersteuningsmiddelen	605.208	542.091		
Stichting SWV Passend primair Onderwijs Hoeksche Waard	Operationele uitvoering	115.788	90.358		
		<u>755.916</u>	<u>695.937</u>		

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G1-A Beknopt gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum	
Subsidie voor studieverlof	DL/B/110284	20-09-2017	Ja

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2017
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 141.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2017.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionaris

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Aanhef	De heer	De heer
Voorletters	L.J.	G.H.
Tussenvoegsel	van	
Achternaam	Heeren	Denneboom

Functievervulling in 2017		
Functie(s)	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van bestuur
Aanvang functie in verslagjaar	01-01	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12
Taakomvang (fte)	0,600	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee

Bezoldiging 2017		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	83.296	64.150
Beloningen betaalbaar op termijn	10.445	16.619
Subtotaal bezoldiging	93.741	80.769
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-	-
Totale bezoldiging	93.741	80.769
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	84.600	141.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	overgangsrecht ingaande 2017	

Gegevens 2016		
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12	31-12
taak omvang vorig verslagjaar (fte)	0,600	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	75.110	102.126
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	8.515	13.193
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	83.625	115.319

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievulling.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder					
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Aanhef	De heer	De heer	De heer	De heer	De heer
Voorletters	B.	H.R.J.H.	M.J.	P.M.A.	P.
Tussenvoegsel	de				
Achternaam	Koning	Gerlach	Toet	Homminga	Bakhuizen

Funcievervulling in 2017

Funcie categorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie in verslagjaar	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging 2017

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	2.851	1.725	1.725	1.725	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal bezoldiging	2.851	1.725	1.725	1.725	-
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging	2.851	1.725	1.725	1.725	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.150	14.100	14.100	14.100	14.100
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan					

Gegevens 2016

Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	2.851	1.725	1.725	1.725	1.725
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	2.851	1.725	1.725	1.725	1.725

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

De volgende niet uit balans blijvende rechten worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop-	Bedrag per
			tijd	maand
			Mndn	€
1	TT-Team ZBL B.V. (Schelfje)	01-08-2014 31-07-2020	72	636
2	TT-Team ZBL B.V. (Hitsert)	01-11-2016 31-10-2018	24	1.250
3	Stichting Kibeo (Speeljungle)	01-08-2011 31-07-2018	84	1.017
4	Stichting Peuterspeelzalen HW ('t Drempeltje)	01-08-2010 31-07-2018	96	946
5	Stichting Peuterspeelzalen HW ('t Haventje)	01-05-2017 30-04-2018	12	267
6	Stichting Peuterspeelzalen HW (Robbedoes)	01-08-2009 31-07-2018	108	398
7	Stichting Peuterspeelzalen HW ('t Vlindertje)	01-01-2016 31-12-2018	36	375
8	Stichting Peuterspeelzalen HW (Kantoor)	01-07-2015 30-06-2018	36	1.258
9	St. Kinderopvang Cromstrijen (Meerwaarde)	01-04-2015 31-03-2018	36	398
10	St. Kinderopvang Cromstrijen (Zevensprong N)	01-11-2017 31-10-2018	12	821
11	St. Kinderopvang Cromstrijen (Bliken)	01-05-2017 30-04-2018	12	1.334
12	St. Kinderopvang Cromstrijen (Dubbeldekker)	01-01-2017 31-12-2018	24	625
13	St. Kinderopvang Cromstrijen (Takkenbosse)	01-05-2017 30-04-2018	12	1.068
14	St. Kinderopvang Cromstrijen (Boomgaard)	01-11-2017 31-10-2018	12	547

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop-	Bedrag per
			tijd	maand
			Mndn	€
1	Dyade Financiële dienstverlening	1-1-2018 31-12-2018	12	5.833
2	Dyade Personele dienstverlening	1-1-2018 31-12-2018	12	6.349
3	Dyade Webfinancieel	1-1-2018 31-12-2018	12	1.333
4	Dyade Youforce	1-1-2018 31-12-2018	12	2.235
5	Veenman 73337 Juliana	1-1-2012 30-6-2018	78	215
6	Veenman 73338 Onder de Wieken	1-1-2012 30-6-2018	78	395
7	Veenman 73339 Pluspunt	1-1-2012 30-6-2018	78	459
8	Veenman 73340 Burg. van Bommel	1-1-2012 30-6-2018	78	242
9	Veenman 73341 Boomgaard	1-1-2012 30-6-2018	78	496
10	Veenman 73342 Pijler	1-1-2012 30-6-2018	78	865
11	Veenman 73343 Takkenbosse	1-1-2012 30-6-2018	78	717
12	Veenman 73344 Driespan	1-1-2012 30-6-2018	78	992
13	Veenman 73345 Anker	1-1-2012 30-6-2018	78	436
14	Veenman 73346 Bliken	1-1-2012 30-6-2018	78	464
15	Veenman 73347 Boemerang	1-1-2012 30-6-2018	78	177
16	Veenman 73348 Meerwaarde	1-1-2012 30-6-2018	78	1.563
17	Veenman 73349 Schelf	1-1-2012 30-6-2018	78	630
18	Veenman 73350 Dubbeldekker	1-1-2012 30-6-2018	78	626
19	Veenman 73351 Kraaienest	1-1-2012 30-6-2018	78	319
20	Veenman 73352 Vlashoek	1-1-2012 30-6-2018	78	143
21	Veenman 73353 Eendragt	1-1-2012 30-6-2018	78	179
22	Veenman 73354 Gouwaert	1-1-2012 30-6-2018	78	183
23	Veenman 73355 Klinker	1-1-2012 30-6-2018	78	919
24	Veenman 73356 Tandem	1-1-2012 30-6-2018	78	474
25	Veenman 73357 Zevensprong noord	1-1-2012 30-6-2018	78	236
26	Veenman 73358 Zevensprong centrum	1-1-2012 30-6-2018	78	217
27	Veenman 73359 Bestuurskantoor	1-1-2012 30-6-2018	78	471

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Puttershoek, 19 april 2018,

Acis Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard

College van bestuur,
L.J. van Heeren (voorzitter)

Raad van toezicht,
B. de Koning (voorzitter)

H.R.J.H Gerlach

M.J. Toet

P.M.A. Homminga

P. Bakhuizen

Acis Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard
Statutaire adres Biezenvijver 5
Statutaire vestigingsplaats Puttershoek

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bestemming van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Acis Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard

Adres: Biezenvijver 5, 3297 GK Puttershoek

Telefoon: 0786-295999

E-mailadres: info@acishw.nl

Internetsite: <http://acishw.nl/>

Bestuursnummer: 41444

Contactpersoon: J. Baggerman

Telefoon: 0786-295995

E-mailadres: baggerman@acishw.nl

BRIN-nummers:

09FD	De Schelf
09ZS	De Boemerang
10BC	Juliana
11GH	De Meerwaarde
12DU	De Zevensprong
12MN	De Blieken
12NG	De Eendragt
12UP	De Dubbeldekker
12VH	't Kraaienest
13AS	De Takkenbosse
13AY	De Tandem
13BG	Onder de Wieken
13GW	De Gouwaert
13VG	Het Anker
13YT	Burgemeester van Bommelschool
14BZ	De Boomgaard
14FA	Het Driespan
14KH	De Vlashoek
14MW	De Pijler
16NZ	Het Pluspunt

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

BIJLAGEN

RESERVES EN VOORZIENINGEN PER KOSTENPLAATS

2.1 Reserves

2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	Mutaties 2017			Stand 31-12-2017 €
		Stand 01-01-2017 €	Resultaat €	Overige mutaties €	
01	De Schelf	368.739	8.415	-	377.154
02	De Boemerang	-13.919	17.495	4	3.580
03	Juliana	-29.272	51.271	1	22.000
05	De Meerwaarde	376.531	-2.299	-5	374.227
07	De Zevensprong	-2.527	-14.644	156	-17.014
08	De Blieken	-8.350	-8.699	337	-16.712
09	De Eendragt	260.135	419	1	260.555
10	De Dubbeldekker	-129.065	34.831	2	-94.232
11	t Kraaienest	112.622	-51.009	-	61.613
12	De Takkenbosse	183.278	3	1	183.282
13	De Tandem	182.823	-3.006	-38	179.779
14	Onder de Wieken	182.297	-210	-2	182.086
15	De Gouwaert	65.586	-12.348	-	53.238
18	Het Anker	-18.241	17.168	-1	-1.075
19	Burg. Van Bommel	45.545	-1.753	-	43.793
20	De Boomgaard	266.213	-43.640	-4.190	218.383
2000	MFC Dorpshart	-	-4.190	4.190	-
21	Het Driespan	127.962	-3.419	1	124.545
22	De Vlashoek	155.059	-19	1	155.040
23	De Pijler	221.060	-15.105	-1	205.954
24	Het Pluspunt	-38.947	3.044	-1	-35.903
25	OBS De Klinker	-246.324	18.254	-40.488	-268.558
2500	MFS Poortwijk	-	-40.488	40.488	-
97	Collectief (bovenschools)	2.366.341	657.597	-	3.023.938
99	AD33/BESTUUR	1.413.422	-1.551	-	1.411.872
Totaal Algemene reserve		5.840.968	606.117	456	6.447.542

Bestemmingsreserves

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

2.1.1.2.10 Reserve nulmeting

	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017		Stand 31-12-2017 €
		Resultaat €	Overige mutaties €	
01	De Schelf	2.435	-2.435	-
02	De Boemerang	670	-666	-4
03	Juliana	797	-796	-1
04	De Patrijspoort	-	-	-
05	De Meerwaarde	3.178	-3.183	5
06	De Hooistoof	-	-	-
07	De Zevensprong	3.347	-3.191	-156
08	De Blieken	1.602	-1.265	-337
09	De Eendragt	1.027	-1.026	-1
10	De Dubbeldekker	2.786	-2.784	-2
11	t Kraaienest	964	-964	-
12	De Takkenbosse	1.703	-1.702	-1
13	De Tandem	1.792	-1.830	38
14	Onder de Wieken	1.540	-1.542	2
15	De Gouwaert	949	-949	-
16	Middelsluis	-	-	-
17	De Viking	-	-	-
18	Het Anker	1.102	-1.103	1
19	Burg. Van Bommel	824	-824	-
20	De Boomgaard	1.961	-1.961	-
2000	MFC Dorpshart	-	-	-
21	Het Driespan	1.934	-1.933	-1
22	De Vlashoek	1.250	-1.249	-1
23	De Pijler	2.686	-2.687	1
24	Het Pluspunt	976	-977	1
25	OBS De Klinker	-	-	-
2500	MFS Poortwijk	-	-	-
97	Collectief (bovenschools)	-	-	-
99	AD33/BESTUUR	-	-	-
Totaal Reserve nulmeting	33.524	-33.067	-456	-

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

2.2.1.4	Jubileumvoorziening	Stand 01-01-2017	Mutaties 2017			Stand 31-12-2017
			Dotatie	Onttrekking	Vrijval	
			€	€	€	
97	Collectief (bovenschools)	287.374	12.377	38.541	-	261.210
Totaal Jubileumvoorziening		287.374	12.377	38.541	-	261.210

2.2.1.6	Voorziening Langdurig zieken	Stand 01-01-2017	Mutaties 2017			Stand 31-12-2017
			Dotatie	Onttrekking	Vrijval	
			€	€	€	
97	Collectief (bovenschools)	-	40.604	-	-	40.604
Totaal Voorziening Langdurig zieken		-	40.604	-	-	40.604

2.2.3 Voorzieningen groot onderhoud

2.2.3.1.1	Voorziening Gebouwen	Stand 01-01-2017	Mutaties 2017			Stand 31-12-2017
			Dotatie	Onttrekking	Vrijval	
			€	€	€	
01	De Schelf	193.734	76.141	39.064	-	230.811
02	De Boemerang	74.812	-	16.884	-	57.928
03	Juliana	107.488	4.000	-	-	111.488
05	De Meerwaarde	153.268	129.315	9.781	-	272.802
07	De Zevensprong	148.191	58.500	615.788	-	-409.097
08	De Blieken	3.187	44.800	165.557	-	-117.570
09	De Eendragt	-85.425	92.149	15.585	-	-8.861
10	De Dubbeldekker	207.617	31.900	24.247	-	215.270
11	t Kraaienest	56.424	72.800	419.071	-	-289.847
12	De Takkenbosse	101.677	60.111	7.318	-	154.470
13	De Tandem	61.466	85.997	2.525	-	144.938
14	Onder de Wieken	21.474	50.595	9.266	-	62.803
15	De Gouwaert	-37.123	42.200	55.692	-	-50.615
18	Het Anker	80.172	10.000	-	-	90.172
19	Burg. Van Bommel	41.280	51.354	8.465	-	84.169
20	De Boomgaard	74.829	-	43.404	-	31.425
21	Het Driespan	25.413	107.699	20.355	-	112.757
22	De Vlashoek	20.591	60.890	-7.904	-	89.385
23	De Pijler	102.422	7.400	2.382	-	107.440
24	Het Pluspunt	92.055	-	3.065	-	88.990
25	OBS De Klinker	-47.946	33.000	20.065	-	-35.011
99	AD33/BESTUUR	30.000	63.519	774	-	92.745
Totaal Voorziening Gebouwen		1.425.607	1.082.370	1.471.384	-	1.036.592

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 09FD/De Schelf

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.085.959		1.079.709	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2.380		2.370	
3.5 Overige baten	10.767		9.139	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal baten</i>		1.099.106		1.091.218
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	838.172		817.654	
4.2 Afschrijvingen	30.690		29.468	
4.3 Huisvestingslasten	146.032		174.729	
4.4 Overige lasten	78.233		74.237	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		1.093.127		1.096.088
		<hr/>		<hr/>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		5.979		-4.870
		<hr/>		<hr/>
Totaal resultaat *		<u>5.979</u>		<u>-4.870</u>

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 09ZS/De Boemerang

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	363.208		352.425	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	-		55	
<i>Totaal baten</i>		<i>363.208</i>		<i>352.480</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	289.713		267.663	
4.2 Afschrijvingen	5.889		5.920	
4.3 Huisvestingslasten	23.378		83.516	
4.4 Overige lasten	27.399		-3.278	
<i>Totaal lasten</i>		<i>346.379</i>		<i>353.821</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>16.829</i>		<i>-1.341</i>
Totaal resultaat *		16.829		-1.341

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 10BC/Juliana

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	401.456		389.089	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	93.465		99.515	
3.5 Overige baten	1.020		-	
<i>Totaal baten</i>		495.941		488.604
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	378.769		390.307	
4.2 Afschrijvingen	8.219		9.324	
4.3 Huisvestingslasten	30.838		60.255	
4.4 Overige lasten	27.641		30.310	
<i>Totaal lasten</i>		445.467		490.196
<i>Saldo baten en lasten *</i>		50.474		-1.592
Totaal resultaat *		50.474		-1.592

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 11GH/De Meerwaarde

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.252.819		1.265.778	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	-		750	
3.5 Overige baten	37.328		34.927	
	<u> </u>		<u> </u>	
<i>Totaal baten</i>		1.290.147		1.301.455
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	916.776		949.376	
4.2 Afschrijvingen	40.802		41.213	
4.3 Huisvestingslasten	243.176		224.093	
4.4 Overige lasten	94.874		93.137	
	<u> </u>		<u> </u>	
<i>Totaal lasten</i>		1.295.628		1.307.819
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<u> </u>		<u> </u>
		-5.481		-6.364
		<u> </u>		<u> </u>
Totaal resultaat *		<u> </u>		<u> </u>
		-5.481		-6.364

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 12DU/De Zevensprong

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.034.091		1.055.276	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	4.807		10.319	
3.5 Overige baten	33.579		62.706	
<i>Totaal baten</i>		<i>1.072.477</i>		<i>1.128.301</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	818.560		809.550	
4.2 Afschrijvingen	30.081		33.843	
4.3 Huisvestingslasten	153.037		202.266	
4.4 Overige lasten	88.634		89.370	
<i>Totaal lasten</i>		<i>1.090.312</i>		<i>1.135.029</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-17.835</i>		<i>-6.728</i>
Totaal resultaat *		<u>-17.835</u>		<u>-6.728</u>

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 12MN/De Blieken

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	539.023		522.546	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.977		-	
3.5 Overige baten	14.873		-	
<i>Totaal baten</i>		557.873		522.546
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	405.648		373.913	
4.2 Afschrijvingen	13.040		11.197	
4.3 Huisvestingslasten	94.039		80.451	
4.4 Overige lasten	55.111		57.557	
<i>Totaal lasten</i>		567.838		523.118
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-9.965		-572
Totaal resultaat *		-9.965		-572

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 12NG/De Eendragt

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	570.535		574.660	
3.5 Overige baten	13.379		27.077	
<i>Totaal baten</i>		583.914		601.737
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	409.289		391.039	
4.2 Afschrijvingen	9.796		9.720	
4.3 Huisvestingslasten	126.578		148.128	
4.4 Overige lasten	38.858		54.902	
<i>Totaal lasten</i>		584.521		603.789
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-607		-2.052
Totaal resultaat *		-607		-2.052

*(- is negatief)

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 12UP/De Dubbeldekker

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	705.608		746.178	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	6.496		-	
3.5 Overige baten	24.900		5.574	
<i>Totaal baten</i>		<i>737.004</i>		<i>751.752</i>
 4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	520.948		555.221	
4.2 Afschrijvingen	22.968		26.394	
4.3 Huisvestingslasten	98.168		117.118	
4.4 Overige lasten	62.874		58.588	
<i>Totaal lasten</i>		<i>704.958</i>		<i>757.321</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>32.046</i>		<i>-5.569</i>
Totaal resultaat *		<u>32.046</u>		<u>-5.569</u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 12VH/t Kraaienest

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	368.303		385.492	
3.5 Overige baten	6.402		-	
<i>Totaal baten</i>		374.705		385.492
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	287.598		289.301	
4.2 Afschrijvingen	9.259		10.188	
4.3 Huisvestingslasten	98.661		53.970	
4.4 Overige lasten	31.160		33.960	
<i>Totaal lasten</i>		426.678		387.419
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-51.973		-1.927
Totaal resultaat *		-51.973		-1.927

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13AS/De Takkenbosse

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.093.898		1.041.916	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	7.824		-	
3.5 Overige baten	1.041		-	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal baten</i>		1.102.763		1.041.916
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	867.493		801.725	
4.2 Afschrijvingen	28.889		26.067	
4.3 Huisvestingslasten	104.715		92.798	
4.4 Overige lasten	103.363		122.800	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		1.104.460		1.043.390
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<hr/>		<hr/>
		-1.697		-1.474
Totaal resultaat *		<hr/>		<hr/>
		<u>-1.697</u>		<u>-1.474</u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13AY/De Tandem

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	927.123		873.055	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	4.432		13.079	
3.5 Overige baten	10.154		7.325	
<i>Totaal baten</i>		941.709		893.459
 4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	720.218		681.128	
4.2 Afschrijvingen	15.265		17.652	
4.3 Huisvestingslasten	140.467		130.541	
4.4 Overige lasten	70.595		67.725	
<i>Totaal lasten</i>		946.545		897.046
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-4.836		-3.587
Totaal resultaat *		-4.836		-3.587

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13BG/Onder de Wieken

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	563.894		551.915	
3.5 Overige baten	6.339		5.657	
<i>Totaal baten</i>		<i>570.233</i>		<i>557.572</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	423.373		415.970	
4.2 Afschrijvingen	15.955		19.102	
4.3 Huisvestingslasten	88.896		85.021	
4.4 Overige lasten	43.761		40.563	
<i>Totaal lasten</i>		<i>571.985</i>		<i>560.656</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-1.752</i>		<i>-3.084</i>
Totaal resultaat *		<u>-1.752</u>		<u>-3.084</u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13GW/De Gouwaert

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	339.893		318.018	
3.5 Overige baten	6.755		6.450	
<i>Totaal baten</i>		346.648		324.468
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	254.054		234.870	
4.2 Afschrijvingen	9.108		9.183	
4.3 Huisvestingslasten	73.726		58.743	
4.4 Overige lasten	23.058		25.671	
<i>Totaal lasten</i>		359.946		328.467
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-13.298		-3.999
Totaal resultaat *		-13.298		-3.999

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13VG/Het Anker

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	402.266		389.080	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	630		620	
3.5 Overige baten	12.227		-	
<i>Totaal baten</i>		415.123		389.700
 4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	323.018		297.500	
4.2 Afschrijvingen	7.797		10.824	
4.3 Huisvestingslasten	33.464		47.977	
4.4 Overige lasten	34.779		36.206	
<i>Totaal lasten</i>		399.058		392.507
<i>Saldo baten en lasten *</i>		16.065		-2.807
Totaal resultaat *		16.065		-2.807

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13YT/Burg. Van Bommel

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	351.831		343.976	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	540		540	
3.5 Overige baten	377		170	
<i>Totaal baten</i>		352.748		344.686
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	258.366		255.892	
4.2 Afschrijvingen	10.794		9.888	
4.3 Huisvestingslasten	54.719		46.412	
4.4 Overige lasten	31.445		34.140	
<i>Totaal lasten</i>		355.324		346.332
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-2.576		-1.646
Totaal resultaat *		-2.576		-1.646

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 14BZ/De Boomgaard

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	836.144		839.070	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	1.750		16.830	
3.5 Overige baten	8.594		1.302	
<i>Totaal baten</i>		<i>846.488</i>		<i>857.202</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	722.510		657.033	
4.2 Afschrijvingen	23.228		23.378	
4.3 Huisvestingslasten	48.323		108.376	
4.4 Overige lasten	98.028		72.338	
<i>Totaal lasten</i>		<i>892.089</i>		<i>861.125</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-45.601</i>		<i>-3.923</i>
Totaal resultaat *		<u><u>-45.601</u></u>		<u><u>-3.923</u></u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS
Kpl 14BZ/MFC Dorpshart

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
4 Lasten				
4.3 Huisvestingslasten		4.190		-
<i>Totaal lasten</i>		<u>4.190</u>		<u>-</u>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<u>-4.190</u>		<u>-</u>
Totaal resultaat *		<u><u>-4.190</u></u>		<u><u>-</u></u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 14FA/Het Driespan

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.548.513		1.473.859	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	5.030		4.920	
3.5 Overige baten	2.917		11.751	
<i>Totaal baten</i>		<i>1.556.460</i>		<i>1.490.530</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	1.226.192		1.146.070	
4.2 Afschrijvingen	35.847		35.745	
4.3 Huisvestingslasten	188.760		196.754	
4.4 Overige lasten	111.012		116.067	
<i>Totaal lasten</i>		<i>1.561.811</i>		<i>1.494.636</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-5.351</i>		<i>-4.106</i>
Totaal resultaat *		<u><u>-5.351</u></u>		<u><u>-4.106</u></u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 14KH/De Vlashoek

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	452.925		424.263	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	870		830	
<i>Totaal baten</i>		<i>453.795</i>		<i>425.093</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	312.234		319.863	
4.2 Afschrijvingen	20.154		18.923	
4.3 Huisvestingslasten	81.042		38.349	
4.4 Overige lasten	41.633		50.456	
<i>Totaal lasten</i>		<i>455.063</i>		<i>427.591</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-1.268</i>		<i>-2.498</i>
Totaal resultaat *		<u>-1.268</u>		<u>-2.498</u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 14MW/De Pijler

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	818.344		895.401	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2.680		2.147	
3.5 Overige baten	14.457		13.949	
<i>Totaal baten</i>		<i>835.481</i>		<i>911.497</i>
 4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	678.015		725.453	
4.2 Afschrijvingen	28.931		34.052	
4.3 Huisvestingslasten	87.151		71.014	
4.4 Overige lasten	59.175		83.088	
<i>Totaal lasten</i>		<i>853.272</i>		<i>913.607</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-17.791</i>		<i>-2.110</i>
Totaal resultaat *		<u><u>-17.791</u></u>		<u><u>-2.110</u></u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 16NZ/Het Pluspunt

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.043.078		1.048.872	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	6.463		13.753	
3.5 Overige baten	36.707		24.935	
<i>Totaal baten</i>		1.086.248		1.087.560
 4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	934.527		898.956	
4.2 Afschrijvingen	30.256		30.921	
4.3 Huisvestingslasten	42.379		62.757	
4.4 Overige lasten	77.019		96.881	
<i>Totaal lasten</i>		1.084.181		1.089.515
<i>Saldo baten en lasten *</i>		2.067		-1.955
Totaal resultaat *		2.067		-1.955

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 13AY/OBS De Klinker

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.301.529		1.356.834	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	7.100		16.081	
3.5 Overige baten	1.273		45.253	
<i>Totaal baten</i>		<i>1.309.902</i>		<i>1.418.168</i>
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	1.085.008		1.083.926	
4.2 Afschrijvingen	20.314		20.550	
4.3 Huisvestingslasten	71.984		212.827	
4.4 Overige lasten	114.343		99.910	
<i>Totaal lasten</i>		<i>1.291.649</i>		<i>1.417.213</i>
<i>Saldo baten en lasten</i>		<i>18.253</i>		<i>955</i>
Totaal resultaat		<u>18.253</u>		<u>955</u>

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS
Kpl 13AY/MFS Poortwijk

	2017		2016	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.5 Overige baten	40.000		-	
<i>Totaal baten</i>		<i>40.000</i>		-
4 Lasten				
4.3 Huisvestingslasten	76.177		-	
4.4 Overige lasten	4.311		-	
<i>Totaal lasten</i>		<i>80.488</i>		-
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-40.488</i>		-
Totaal resultaat *		-40.488		-

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 41444/Collectief (bovenschools)

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	2.222.056		1.812.095	
3.5 Overige baten	495		13.030	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal baten</i>		2.222.551		1.825.125
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	1.454.898		1.412.019	
4.3 Huisvestingslasten	-89		-	
4.4 Overige lasten	110.145		128.726	
	<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		1.564.954		1.540.745
<i>Saldo baten en lasten</i>		<hr/>		<hr/>
		657.597		284.380
Totaal resultaat		<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>
		657.597		284.380

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017 PER KOSTENPLAATS

Kpl 41444/Bestuurskantoor

		<u>2017</u>		<u>2016</u>	
		€	€	€	€
3	Baten				
3.5	Overige baten	139.250		193.948	
	<i>Totaal baten</i>		<i>139.250</i>		<i>193.948</i>
4	Lasten				
4.1	Personeelslasten	-145.988		-111.564	
4.2	Afschrijvingen	62.167		130.589	
4.3	Huisvestingslasten	109.413		75.558	
4.4	Overige lasten	115.289		93.683	
	<i>Totaal lasten</i>		<i>140.881</i>		<i>188.266</i>
	<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-1.631</i>		<i>5.682</i>
6	Financiële baten en lasten				
6.1	Financiële baten	81		4.086	
6.2	Financiële lasten	-		-	
	<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<i>81</i>		<i>4.086</i>
	Resultaat *		-1.550		9.768
	Totaal resultaat *		-1.550		9.768